

ฉลาดบริหารเงิน
สไตส์ชาวพุทธ

ฉลาดบริหารเงิน
สไตล์ชาวพุทธ

เรียบเรียง : พระไพศาล วิสาโล

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๗๗๕๕-๔๕-๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๖๑

จำนวน ๔,๐๐๐ เล่ม

รูปเล่ม-ปก : น้ามนต์-นะโม

ภาพประกอบ : เสรีภาพ

พิสูจน์อักษร : เพ็ชรชลดา ชั่งจิตสิริโรจน์

จัดพิมพ์และเผยแพร่เป็นธรรมทานโดย :

มูลนิธิเกียรตินาคิน

กลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร

เครือข่ายพุทธิกา

สนใจเผยแพร่ติดต่อได้ที่เครือข่ายพุทธิกา

๔๕/๔ ซ.อรุณอมรินทร์ ๓๙ ถ.อรุณอมรินทร์

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๒-๔๓๘๗, ๐๘๑-๖๕๘-๗๒๔๑,

๐๘๖-๓๐๐-๕๔๕๘, ๐๙๘-๙๐๖-๓๔๘๘ โทรสาร ๐๒-๘๘๒-๕๐๔๓

เว็บไซต์ www.budnet.org

E-mail : b_netmail@yahoo.com, budnet2500@gmail.com

ID line : 0989063488

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา

๙/๑๒๐๕ หมู่ ๑ ซอยสะแกงาม ๓๕/๓ แยก ๑๒ ถนนสะแกงาม

แขวงสามลดา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๒-๔๖๒-๐๓๐๓

คำปรารภ

เงินเป็นประติษฐกรรมสำคัญที่เป็นทั้งตัวหล่อหลอมและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของมนุษย์อย่างไม่มีอะไรเทียบเท่าได้ ใช่ว่าเท่านั้นมันยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของผู้คนทั้งในทางบวกและทางลบ เงินช่วยให้เรามีความสุขและสะดวกสบายมากขึ้น แต่ในเวลาเดียวกันก็สร้างความทุกข์ให้แก่เราไม่น้อย

เงินเป็นบ่าวที่ดี แต่เป็นนายที่เลว หากเรารู้จักใช้เงิน ประโยชน์ย่อมเกิดขึ้นอย่างมากมาย แต่บ่อยครั้งเรากลับปล่อยให้มันใช้เรา บงการให้เราเพิ่มพูนและปกป้องมันอย่างไม่หยุดหย่อน ข้ายังยอมทำชั่วเพื่อมันด้วย หลายคนถึงกับยอมตายเพื่อมัน

เงินจะกลายมาเป็นบ่าวที่ดีของเราได้ ต่อเมื่อเรารู้เท่าทันมัน เห็นคุณและโทษของมันอย่างรอบด้าน อีกทั้งยังรู้เท่าทันกิเลสของตนเองด้วย เราจะบริหารเงินไม่ได้เลย หากไม่รู้จักบริหารจิตใจของตนเอง รวมทั้งสามารถเข้าถึงความสุขที่ไม่อิงวัตถุสิ่งเสพ เมื่อใดที่เรามีความสุขดังกล่าว หล่อเลี้ยงจิตใจ เงินก็จะมีอำนาจบงการจิตใจเราน้อยลง และเราจะเป็นอิสระจากเงินได้มากขึ้น

หนังสือเล่มนี้มีที่มาจากคำบรรยายของข้าพเจ้าในหัวข้อเดียวกัน โดยได้รับนิมนต์จากธนาการเกียรตินาคิน เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ อาคารเคพีพี ทาวเวอร์ ต่อมาผู้จัดเห็นว่าคำบรรยายดังกล่าวมีประโยชน์ ควรเผยแพร่ให้กว้างขึ้น จึงสนับสนุนให้มูลนิธิเครือข่ายพุทธิกา จัดพิมพ์เป็นหนังสือ ในการพิมพ์ครั้งนี้มีการปรับปรุงแก้ไขหลายจุด แม้ข้าพเจ้าจะมีประสบการณ์ที่จำกัดในเรื่องการบริหารเงินอย่างฉลาด แต่ก็หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการบริหารเงินให้เกิดคุณประโยชน์แก่ชีวิตอย่างแท้จริง

พระไพศาล วิสาโล

๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

บ่าวที่ดี นายที่เลว	๙
แบ่งทรัพย์แบบพุทธร	๑๗
บริหารใจควบคู่กับบริหารเงิน	๒๙
รู้ทันสิ่งล่อเร้าเข้ายวน	๓๗
ปิดจุดอ่อนของตัวเอง	๔๕
เพิ่มพลังจิต	๕๑
เข้าถึงความสุขที่ประณีต	๕๗
เมื่อพบสุขที่ประเสริฐ ก็เมินเฉยสุขที่ด้อยกว่า	๖๗

ช่วงคำถามจากผู้ฟัง

๗๗

ตามปกติ การนิมนต์พระมาบรรยายเรื่องการ
บริหารเงินอย่างฉลาด เป็นเรื่องที่จะออกจะผิดฝาดตัว
สักหน่อย เพราะพระวินัยและวิถีชีวิตแบบนักบวชทำให้
พระค่อนข้างจะห่างไกลจากเงินและการบริหารเงิน อีก
ทั้งโดยส่วนตัวอาตมาก็ไม่ได้เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ
ในด้านการเงิน พอที่จะมีอะไรมาแนะนำทุกท่านในที่นี้
ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องการเงินดีอยู่
แล้ว

อย่างไรก็ตาม อาตมาเชื่อว่าคำสอนของพระพุทธเจ้า
น่าจะเป็นประโยชน์กับทุกท่านได้ โดยเฉพาะเรื่องการ
วางท่าทีที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับเงิน

บ่าวที่ดี นายที่เลว

คนทั่วไปมักมองว่าพุทธศาสนามีท่าทีที่เป็นลบ
ต่อเงินหรือต่อความสุขที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินทอง
แม้พระพุทธเจ้าเคยตรัสกับพระอานนทว่า เงินคือ
อสรพิษ แต่สำหรับคฤหัสถ์หรือผู้ครองเรือนแล้ว เงิน
เป็นสิ่งจำเป็น ไม่ใช่แค่สำคัญเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่ง
จำเป็นสำหรับชีวิต เมื่อมีเงินแล้วก็ควรรู้จักใช้เงินให้
เกิดประโยชน์ ซึ่งประโยชน์เบื้องต้นก็คือ การทำให้
ตัวเองมีความสุข

มีคราวหนึ่ง พระพุทธเจ้าทรงทราบว่า มีเศรษฐีคนหนึ่งในเมืองสาวัตถีเสียชีวิตลง และเนื่องจากเศรษฐีคนนั้นไม่มีทายาท ทรัพย์สมบัติทั้งหมดซึ่งมีจำนวนมหาศาล จึงตกเป็นของหลวง เศรษฐีคนนี้มีพฤติกรรมบางอย่างที่น่าจะนำมากล่าวถึงคือเป็นคนตระหนี่ แม้จะมีร่ำรวย แต่ใช้ชีวิตแบบอึดคัดขัดสน กินปลายข้าวกับน้ำส้ม ใส่เสื้อผ้าปุเปะ ใช้รถเกาๆ เป็นพาหนะ ร่มทำด้วยใบไม้ อีกทั้งไม่รู้จักบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น พระองค์ตรัสถึงเศรษฐีคนนั้นว่า เป็นคนที่น่าตำหนิ เป็นอสังตบุรุษ เพราะไม่รู้จักใช้ทรัพย์เพื่อเลี้ยงตนและผู้อื่นให้มีความสุข

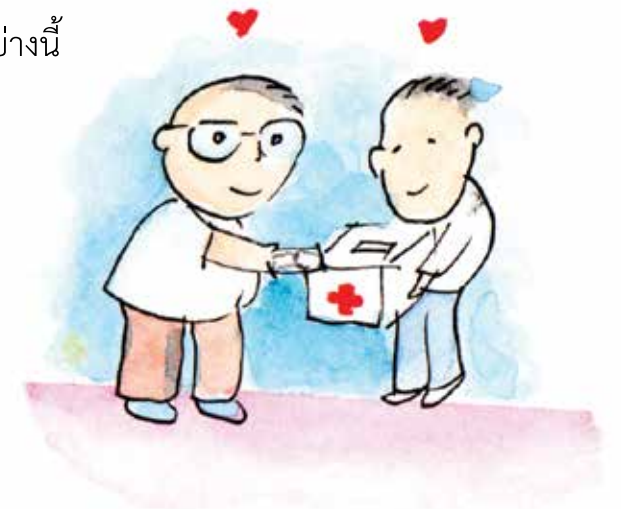
พระพุทธเจ้าไม่ได้มองว่าความยากจนหรือความอึดคัดขัดสนเป็นของดี จริงอยู่วิถีชีวิตของพระ ถ้าเทียบกับฆราวาสก็ถือว่าเป็นผู้ที่อยู่อย่างเรียบง่าย และอาจถือว่ายากจนด้วยซ้ำ แต่นั่นก็เพราะพระมีชีวิตที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นด้านปัจจัยสี่ จึงควรอยู่อย่างเรียบง่าย แต่ในส่วนของฆราวาสหรือผู้ครองเรือน เมื่อหาเงินมาได้ ก็ต้องรู้จักใช้ทรัพย์เลี้ยงให้ตนมีความสุข ถ้าไม่ใช้ทรัพย์เพื่อเลี้ยงตนให้มีความสุข ถือว่าเป็นคนโง่ ไม่น่าสรรเสริญ นี่เป็นประเด็นหนึ่งที่ชี้ว่า พุทธศาสนาไม่ได้มองหรือมีท่าทีลบต่อเงินทอง

พระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงการใช้จ่ายเงิน หรือการเกี่ยวข้องกับเงินไว้หลายตอน มีธรรมะหมวดหนึ่งชื่อว่า กามโกติ แปลว่าผู้บริโภคมกาม หรือผู้ครองเรือน พระองค์ตรัสว่า ฆราวาสต้องรู้จักหาทรัพย์โดยชอบธรรม คือ ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ไม่กดขี่ขูดรีด ไม่ประกอบมิจฉาอาชีวะ เมื่อได้ทรัพย์มาแล้ว ต้องรู้จักใช้ทรัพย์ให้เป็น

ใช้ทรัพย์ให้เป็น ได้แก่

๑) เลี้ยงตนและครอบครัวให้มีความสุข

๒) รู้จักแบ่งปันและใช้ทำความดี เช่น บริจาคช่วยเหลือส่วนรวม อุปลัมภศาสนาหรือพระสงฆ์ คนที่หาเงินมาโดยชอบธรรมแต่ไม่รู้จักเลี้ยงตนให้มีความสุข อย่างนี้ไม่ถูก หรือเลี้ยงตนให้มีความสุข แต่ไม่รู้จักแบ่งปันหรือใช้ทำความดีช่วยเหลือผู้อื่น อย่างนี้ก็ไม่ได้เช่นกัน

๓) ไม่สบาย ไม่มีความสุขหมกมุ่นในกามหรือความสุขจากทรัพย์ ใช้เงินหรือหาความสุขจากทรัพย์อย่างรู้เท่าทัน มีอิสระ เป็นนายเหนือทรัพย์ ประการหลังเป็นสิ่งสำคัญมาก พูดอย่างง่ายๆ คือ เราต้องรู้จักใช้ทรัพย์ให้เป็นประโยชน์

พุทธศาสนามองว่า ทรัพย์หรือเงินทองเป็นบ่าวที่ดี แต่เป็นนายที่เลว หากเราเป็นนายของเงิน เราก็สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์มากมายจากเงินที่หามาได้ ทั้งเลี้ยงตัวให้มีความสุข แบ่งปันเผื่อแผ่ให้ผู้อื่นได้รับความสุข ทำบุญ หรือช่วยเหลือส่วนรวม อย่างนี้เรียกว่ารู้จักใช้เงิน เป็นนายของเงิน แต่คนส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นนายของเงิน กลับปล่อยให้เงินและทรัพย์ทั้งหลายกลายเป็นนายตน นี่คือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้คนมีความทุกข์กันอยู่ทุกวันนี้

เวลาเงินหาย ของหาย ถ้าเราเสียอกเสียใจจนกินไม่ได้ นอนไม่หลับ นั่นแปลว่าเรากำลังปล่อยให้ทรัพย์เป็นนายเรา เวลาเราทำงานแล้วได้เงินน้อยเกิดความไม่พอใจ เป็นทุกข์ นั่นแปลว่าเรากำลังปล่อยให้เงินมาเป็นนายเรา ใครที่ยอมให้เงินเป็นนายตน ในที่สุดก็อาจจะทำชั่ว คอร์รัปชั่นเพื่อเงิน บางทีถึงกับไปปล้นหรือฆ่าเพื่อแย่งชิงทรัพย์มา นี่ก็เพราะตกเป็นทาสของเงิน บางทีถึงกับฆ่าพี่ฆ่าน้อง หรือฆ่าพ่อฆ่าแม่เพื่อเอามรดก ดังที่เป็นข่าว นี่เป็นตัวอย่างของคนที่ตกเป็นทาสของเงิน จึงยอมทำชั่วเพราะเงิน

จริงอยู่หลายคนไม่ถึงกับยอมทำชั่วเพื่อเงิน แต่อาจยอมตายเพื่อเงินก็ได้ ด้วยการทุ่มเทชีวิตทั้งชีวิตเพื่อเงิน ไม่ได้หลับไม่ได้นอน ไม่ได้พักผ่อน ทั้งที่มีเงินเยอะแล้วยังหาเงินไม่หยุด จนเครียดหนัก เป็นโรคความดัน โรคหัวใจ หรือโรคประสาท บางคนอายุ ๗๐-๘๐ ปี แล้วก็ไม่หยุดหาเงิน แทนที่จะใช้เงินให้มีความสุข กลับยอมทุกข์เพื่อมีเงินเข้ามามากๆ นี่คือการของคนที่ตกเป็นทาสของเงิน เพราะยอมตายเพื่อเงินได้

๑๔

บางคนพกเงินสดรวมแพรวเพอร์สร้อยทอง เดินไปในซอยเปลี่ยว จู่ๆ มีโจรมาจี้เอาเงิน หลายคนเลือกที่จะต่อสู้ขัดขืน จนถูกทำร้ายบาดเจ็บหรือล้มตาย อย่างนี้เรียกว่าเจ็บหรือตายเพื่อเงิน คนที่ยอมตายเพื่อเงิน เราจะเรียกเขาว่าเป็นนายของเงินได้อย่างไร เขาคิดว่าเงินเป็นของเขา แต่ที่จริงเขาเป็นของเงินมากกว่า

เดี๋ยวนี้เราพบว่าคนที่ปล่อยให้เงินเป็นนายมีอยู่เยอะมาก ผู้คนทะเลาะเบาะแว้งกันในหมู่เพื่อน ในหมู่พี่น้อง ก็เพราะเงิน ความสัมพันธ์สูญเสียไปก็เพราะเงิน บางคนตั้งเป้าหมายในชีวิตหลังจากเรียนจบว่า เมื่ออายุถึง ๓๐ ปีจะต้องมีเงินให้ได้ ๒๐ ล้านบาท เขาจึงทุ่มเททุกอย่าง แม้จะขัดแย้งกับพ่อแม่ เพื่อนฝูง แม้จะทะเลาะกับเพื่อนร่วมงาน เขาก็ไม่สนใจ มีครอบครัวก็ไม่สนใจลูกและภรรยา สุขภาพก็ไม่ดูแลรักษา สนใจเพียงเพื่อมีเงินให้ได้ตามเป้า ครั้นอายุครบ ๓๐ ปี เขามีเงินถึง ๑๐๐ ล้านบาท เกินเป้าด้วยซ้ำ แต่ครอบครัวแตกแยก ร่างกายเจ็บป่วย เป็นโรคหัวใจ ความดันสูง นอนไม่หลับ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะยอมตนเป็นทาสของเงิน

๑๕

คนที่ฉลาด จะทำตนให้เป็นนายของเงิน ไม่ใช่เป็นทาสของเงิน

ธรรมะเรื่องกามโกศหรือผู้ครองเรือน ให้ข้อคิดที่ดีมาก นั่นคืออย่าสยบ อย่ามัวเมา หมกมุ่นในทรัพย์ ใช้ทรัพย์อย่างมีปัญญา คือเห็นประโยชน์ของมัน ขณะเดียวกันก็รู้เท่าทันโทษของมัน รู้จักทำตนให้เป็นอิสระเหนือทรัพย์ คือเป็นนายของทรัพย์ เพราะชีวิตคนเรามีค่ามากกว่าการหาเงินหาทองให้ได้มากๆ โดยต้องสูญเสียหลายสิ่งหลายอย่างที่มีความหมายต่อชีวิต

แบ่งทรัพย์สิน แบบพุทธ

คำสอนอีกประการหนึ่งของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับเรื่องเงินก็คือ โภควิภาค คือหลักการแบ่งทรัพย์สิน ลองมาพิจารณาดูว่ามีประโยชน์กับเราแค่ไหน

พระองค์แนะนำว่าเมื่อได้เงินมา ควรแบ่งเงินออกเป็นสี่ส่วน ส่วนที่หนึ่งใช้เลี้ยงตนและคนที่ควรบำรุงให้มีความสุข รวมทั้งทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น อีกสองส่วน ใช้ลงทุนประกอบกิจการงาน อีกหนึ่งส่วนให้เก็บไว้ใช้ยามจำเป็น

สังเกตว่าพระพุทธองค์ทรงแนะนำ ให้ใช้ทรัพย์ เพื่อเลี้ยงตนและครอบครัว รวมทั้งทำประโยชน์แก่ผู้อื่น รวมแล้ว ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของเงินทั้งหมดที่หามาได้ อีก ๒๕ เปอร์เซ็นต์ให้เก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็น ส่วนอีก ๕๐ เปอร์เซ็นต์เอาไว้ใช้ลงทุน หลายคนอาจสงสัยว่าทำไมลงทุนและเก็บออมเยอะ เพราะรวมทั้งหมดมากถึง ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ขณะที่ให้ใช้แค่ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ นั่นเป็นเพราะคนสมัยก่อนเวลาอยากได้อะไร เขาก็ทำขึ้นหรือหามาเอง เช่น ปลูกข้าว เก็บผัก จับปลา ทอผ้า ความจำเป็นที่ต้องใช้เงินมีน้อย มาถึงสมัยนี้ การที่คนเราจะใช้เงินเพียงแค่ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เพื่อเลี้ยงตนและครอบครัวให้มีความสุขนั้น เป็นไปได้

ยาก เพราะอะไรๆ ก็ต้องใช้เงิน จะซื้อหรือทำเอง น้อยมาก

แต่ถึงอย่างไรคำสอนเรื่องนี้ก็มีประโยชน์มาก เพราะชี้ให้เห็นว่าคนเรานั้น ทรัพย์ที่หามาได้นั้น ควรแบ่งเป็นสามส่วนคือ ๑) การใช้จ่าย ๒) การเก็บออม ๓) การลงทุน

เวลาเราพูดถึงเรื่องการบริหารเงิน ชาวพุทธมีหลักอยู่ว่า ทำอย่างไรจะให้เงินมาเป็นบ่าวที่ดี ไม่ใช่มาเป็นนายของเรา จะทำอย่างนั้นได้ ก็ต้องมีหลักในการใช้เงิน กล่าวคือ ต้องรู้จักจัดลำดับความสำคัญ การจัดลำดับความสำคัญนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกเรื่อง เช่นเวลา เราแต่ละคนมีเวลาในโลกนี้อย่างจำกัด วันหนึ่งเรามีแค่ ๒๔ ชั่วโมง ดังนั้นจะทำอะไรก็ต้องจัดลำดับความสำคัญ อันไหนที่สำคัญก็ควรทำก่อน อันไหนสำคัญรองลงมาก็เอาไว้ทีหลัง เรื่องเงินก็เหมือนกัน ในแต่ละขณะเรามีเงินอยู่จำกัด เราจึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญก่อน

การจัดลำดับความสำคัญของเงิน อาตมาจำแนกแบบกว้างๆ ว่าเงินที่เราจะใช้จ่ายหรือสิ่งที่เราต้องใช้จ่ายด้วยเงิน มีอยู่สี่ประเภท คือ

๑. สิ่งจำเป็นระยะสั้น
๒. สิ่งจำเป็นระยะยาว
๓. สิ่งที่ทำให้ความสุขระยะสั้น
๔. สิ่งที่ทำให้ความสุขระยะยาว

สิ่งจำเป็นระยะสั้น เช่น อาหาร เสื้อผ้า ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าพาหนะ น้ำมันรถ ค่าเสื้อผ้า ภาษีสังคม (เช่น งานศพ งานแต่งงาน) ผ่อนบ้าน ผ่อนรถ อันนี้หมายถึงสิ่งที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการดำเนินชีวิต เพื่อการทำงาน ซึ่งใช้แบบวันต่อวันหรือไม่เกินหนึ่งเดือน

สิ่งที่ทำให้ความสุขระยะสั้น เช่น ดูหนัง กินข้าว นอกบ้าน น้าซากาแฟ ซอปปิง ทำบุญ คนเราหากจะ

ใช้จ่ายเงินเฉพาะสิ่งที่จำเป็น ก็ดูแลแล้งจิตชีวิตไปหน่อย เราทุกคนล้วนต้องการความสุขเพื่อช่วยให้มีชีวิตชีวาขึ้นมา เป็นการเติมสีสันให้กับชีวิต ฉะนั้นสำหรับปุถุชนหรือฆราวาสผู้ครองเรือน การมีค่าใช้จ่ายเพื่อเติมความสุขให้กับชีวิต เป็นเรื่องที่ปฏิเสธได้ยาก

สิ่งจำเป็นระยะยาว เช่น เงินประกันชีวิต เงินประกันสุขภาพ ค่ารักษาพยาบาล ค่าผ่อนรถ ผ่อนบ้านหรือที่ดิน นี่เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในวันข้างหน้า อาจจะเป็นปีหน้า หรืออีก ๑๐ ปี หรือ ๓๐ ปีข้างหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอดออมเสียแต่วันนี้ เพราะถ้าพึ่งเงินเดือนแต่ละเดือน คงไม่พอกับค่ารักษาพยาบาลซึ่งอาจเป็นจำนวนหลายหมื่นบาทหรือเป็นแสน นอกจากนั้นก็ต้องคิดถึงเรื่องการซื้อที่ดิน หรือซื้อบ้าน สำหรับคนที่เช่าบ้านหรือเช่าหออยู่ ในระยะยาวก็ควรมีบ้านหรือที่พักของตนเอง รวมทั้งค่าประกันรถที่ต้องจ่ายปีละนับหมื่นบาท

สิ่งที่ทำให้ความสุขกับเราระยะยาว ซึ่งหมายถึงสิ่งที่อยากทำตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป เช่น การเที่ยวต่างประเทศ ซื้อกล้องถ่ายรูป เครื่องเสียงซึ่งสำหรับบางคนราคา นับแสน

๒๒

อาจมาคิดว่าการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารเงิน มีวิธีการจัดได้หลายแบบ อันนี้เป็นตัวอย่างหนึ่ง โดยจัดลำดับความสำคัญเป็นสี่ประเภท คือ จำเป็นระยะสั้น จำเป็นระยะยาว ความสุขระยะสั้น ความสุขระยะยาว

สำหรับสิ่งที่เป็นความจำเป็นระยะสั้น หรือความสุขระยะสั้น จัดอยู่ในรายจ่าย เป็นรายจ่ายเดือนต่อเดือน ส่วนความจำเป็นระยะยาว หรือความสุขระยะยาว ควรมาจากการออม ดังนั้นเมื่อเรามีรายรับเข้ามา สิ่งที่เราควรทำ คือกันเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออม อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินลงทุน แล้วที่เหลือจึงค่อยเป็นรายจ่าย

บางคนมีรายได้เข้ามา จ่ายก่อน เหลือเท่าไรจึงค่อยออม หลายคนที่ใช้วิธีการแบบนี้พบว่าตนจ่ายจนไม่เหลือให้ออมหรือลงทุนเลย

๒๓

มันจะดีกว่าหรือเปล่า เมื่อเรามีรายได้เข้ามา ก่อนที่จะใช้จ่ายอะไรก็กันส่วนหนึ่งเป็นเงินออมไว้ก่อน รวมทั้งเป็นเงินลงทุน เช่น ซื้อพันธบัตร กองทุนรวม หรือซื้อกองทุนอะไรต่างๆ ก็ได้

ถ้าเราไม่ทำเช่นนั้น แต่ใช้จ่ายก่อน เหลือเท่าไรค่อยออม ในที่สุดอาจจะไม่เหลือเลยก็ได้ มันเหมือนการใช้เวลา เรามีเวลาวันหนึ่ง ๒๔ ชั่วโมง เรานอนไป ๘ ชั่วโมง ก็เหลืออยู่ ๑๖ ชั่วโมง เราตั้งใจว่าจะแบ่งเวลาส่วนหนึ่งเอาไว้สำหรับทำสิ่งที่สำคัญ เช่น ออกกำลังกาย นั่งสมาธิ แต่แล้วเราบอกว่าออกกำลังกาย นั่งสมาธิ มีเวลากับครอบครัวเป็นสิ่งที่ดี แต่ว่างเมื่อไรค่อยทำ คนที่คิดแบบนี้จะพบว่าสุดท้ายก็ไม่มีเวลาว่างเหลือทำสิ่งเหล่านั้นเลย เพราะอะไรต่ออะไรแย่งเวลาเราไปหมด ซึ่งมักจะเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญ แต่ดึงดูดใจ เช่น เล่นไลน์หรือเฟซบุ๊ก ดูหนังซีรีส์เกาหลี ไปสังสรรค์กับเพื่อน แต่ถ้าคิดว่าอะไรที่สำคัญ ให้ลงมือทำเลย เหลือเวลาอีกเท่าไรค่อยเอาไปใช้อย่างอื่น อย่างนี้รับรองว่าสิ่งสำคัญในชีวิตจะได้ทำแน่นอน

อุปมาเหมือนกับว่าคุณมีขวดโหลอยู่หนึ่งใบ แล้วคุณใส่ก้อนหินลงไปจนเต็ม คุณยังสามารถใส่กรวดและทรายลงไปได้อีก จากนั้นยังสามารถเติมน้ำได้อีก แต่ถ้าคุณเริ่มต้นจากการใส่กรวดหรือทรายให้เต็มขวดก่อน คุณจะไม่สามารถใส่ก้อนหินได้อีก เพราะไม่มีที่ว่างเหลือ

สิ่งสำคัญอยู่ที่ว่าคุณใส่อะไรลงไปก่อน ถ้าคุณใส่ก้อนหินลงไปก่อน แม้จะเต็มขวดแล้ว คุณก็ยังใส่กรวดใส่ทรายลงไปได้อีก แต่ถ้าคุณเริ่มต้นจากการใส่ทรายหรือใส่กรวดก้อนเล็กๆ เมื่อเต็มแล้วคุณจะไม่สามารถใส่ก้อนหินลงไปได้

แม้แต่ก้อนเดียว

เรื่องการบริหารเงินก็เหมือนกัน เมื่อมีรายได้มาแล้วคิดว่าจ่ายก่อน เหลือเท่าไรค่อยออม หรือค่อยลงทุน สุดท้ายคุณก็จะไม่เหลือเงินเลย เพราะคุณจะสนุกกับการจ่ายจนลืม แต่ถ้าคุณเริ่มต้นด้วยวิธีนี้คือ เมื่อได้เงินมาก็แบ่งเป็นสี่กองทันที กองแรกเป็นเงินออม กองที่สองสำหรับลงทุน ที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน สำหรับความจำเป็นและความสุขระยะสั้นในหนึ่งเดือน วิธีนี้จะทำให้การใช้หรือการบริหารเงินของคุณเป็นไปอย่างที่ต้องการ คือ มีเงินทั้งสำหรับสิ่งที่จำเป็นระยะสั้น และสิ่งที่ให้ความสุขระยะสั้นคือหนึ่งเดือน แล้วคุณก็ยังเหลือเงินสำหรับสิ่งจำเป็นระยะยาว และสิ่งที่ให้ความสุขระยะยาวตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป รวมทั้งเงินลงทุนด้วย

นี่เป็นตัวอย่างว่า ถ้าเราสามารถจัดลำดับความสำคัญได้ ก็จะช่วยให้การบริหารเงินส่วนบุคคลเป็นไปได้ดีขึ้น

๒๖

นี่เรื่องพื้นฐานที่ทุกท่านรู้จักกันอยู่แล้ว แต่สิ่งสำคัญคือ ถ้าเรามีการวางแผนแบบนี้แล้ว เราจะทำตามแผนนี้ได้อย่างไร สิ่งที่เกิดขึ้นกับหลายคนก็คือ ไม่ว่าจะวางแผนแบบไหนก็ตาม สวยหรูเพียงใด แต่กลับทำตามแผนไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเฉลใจ ไม่มีวินัย คุณตัวเองไม่ได้ ด้วยเหตุนี้เราจึงจำเป็นต้องมีวิธีการเพื่อช่วยให้การบริหารเงินเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ผู้รู้ด้านนี้ให้คำแนะนำง่ายๆ ว่า ให้เปิดบัญชีในธนาคารอย่างน้อยสี่บัญชี คือบัญชีเงินลงทุน บัญชีสำหรับความจำเป็นระยะสั้น บัญชีสำหรับความสุขระยะสั้น และบัญชีสำหรับความสุขและความจำเป็นระยะยาว หรือจะแยกเงินก้อนหลังออกเป็นสองบัญชีก็ได้ คือบัญชีสำหรับความสุขระยะยาว และบัญชีสำหรับความจำเป็นระยะยาว เมื่อได้เงินมาแล้วก็แบ่งเงินเป็นสี่กองแล้วเอาเข้าบัญชีของแต่ละกองเลย วิธีนี้ช่วยให้การบริหารเงินเป็นไปตามแผน เพราะเมื่อเอาเงินเข้าธนาคารแล้ว ก็เป็นการตีกรอบจำกัดในตัวเอง จะใช้เงินแต่ละประเภทได้เท่าใด รวมทั้งตรวจสอบได้ว่า เราได้ใช้จ่าย ลงทุน และออมตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ดีกว่าการเก็บเงินไว้ในกระเป๋าเหมือนกัน

๒๗

แล้วคำนวณอยู่ในหัวว่า เดือนนี้เราจะใช้ทำอะไรบ้าง เช่น ใช้สำหรับสิ่งจำเป็น ๒๐,๐๐๐ บาท ใช้สำหรับหาความสุข ๒,๐๐๐ บาท เอาเข้าจริงกลับทำไม่ได้ เพราะอดใจไม่ได้ ใช้จ่ายเงินเพื่อหาความสุขเพลินไปหน่อย หมดไป ๕,๐๐๐ บาท สุดท้ายก็ต้องไปดึงเอาจากเงินออมมาใช้ ซึ่งทำได้ง่ายเพราะอยู่ในกระเป๋าเดียวกัน ดังนั้นแผนที่วางเอาไว้จึงไม่ได้ผล

บริหารใจ ควบคู่กับ บริหารเงิน

นอกจากเรื่องการบริหารเงินแล้ว สิ่งที่เป็นอีกอย่างหนึ่งคือ การบริหารใจของเรา การบริหารใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดวินัยในการใช้เงิน และช่วยให้การบริหารเงินเป็นจริงได้

การบริหารใจ เริ่มต้นด้วยการรู้ทันความอยาก และรู้จักหักท่วงจิตใจของตน หลายคนแม้รู้ว่าอะไรควรซื้อ อะไรไม่ควรซื้อ แต่ทำไม่ได้อย่างที่ต้องการ มีคำพูดว่า “ดีชั่วรู้หมด แต่อดใจไม่ได้” เช่น รู้ว่าการออกกำลังกายเป็นของดี รู้ว่าการกินน้ำตาลมากไม่ดี รู้ว่าการกินเนื้อเยอะๆ ในวัยนี้เสี่ยงกับการเป็นโรคหัวใจ รู้ว่าสูบบุหรี่ไม่ดี กินเหล้าไม่ดี แต่อดใจไม่ได้

FOOD
SALE

DRINK

BUY NOW

50%

สิ่งที่เรารู้มันอยู่ในหัว มันบอกเราว่าอะไรดี อะไรไม่ดี แต่ปรากฏว่าใจมักไม่ร่วมมือด้วย ที่ใจไม่ร่วมมือด้วยส่วนหนึ่งก็เพราะใจไม่ได้รับการฝึกฝน อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะไม่มีสติรู้ทันจิตใจของตัวเอง เมื่อความอยากเกิดขึ้นก็ปล่อยให้มันชักพาจิตใจไปตามอำนาจของมัน หลายคนใช้จ่ายเงินอย่างไม่มีสติ เพราะถูกสิ่งกระตุ้นเร้าพาจิตใจไป

มีคนหนึ่งเล่าว่าวันหนึ่งจะไปซื้อรองเท้าแตะก็เลยไปห้างสรรพสินค้า ปรากฏว่าในห้างมีของขายลดราคาเยอะแยะ สุดท้ายเขาซื้ออะไรต่ออะไรมากมาย อย่างเดียวที่ไม่ได้ซื้อคือรองเท้าแตะ

พอไปถึงห้าง เห็นของลดราคาก็อยากได้ซื้อเพลินจนลืมไปเลยว่าเข้าห้างไปเพื่ออะไร ไปห้างเพื่อจะซื้อรองเท้า แต่พอเจอสิ่งล่อเร้าเข้ายวนก็ลืมรองเท้าไปเลย ซื้อสารพัด สิ่งเดียวที่ไม่ได้ซื้อคือ สิ่งที่ตั้งใจจะไปซื้อแต่แรก

นี่เพราะไม่มีสติ เพราะลืมหืมตัว แล้วถ้าคุณปล่อยให้ตัวเองลืมหืมตัวบ่อยๆ ในชีวิตประจำวัน วันแล้ววันเล่า แม้คุณวางแผนการบริหารเงิน วางแผนใช้เงินให้สวยอย่างไร คุณก็ทำอย่างที่ต้องการไม่ได้

รู้ทันจิตใจของเรา หมายความว่าเมื่อมีความอยากก็รู้ทัน

อาตมาประทับใจแม่คนหนึ่ง เธอมีลูกสาวอายุ ๙ ขวบ วันหนึ่งลูกสาวกลับจากโรงเรียนบอกแม่ว่า หนูอยากได้ของเล่นชิ้นหนึ่ง อยากได้มากเลยแม่ แม่ถามว่ามันคืออะไรเธอ ลูกสาวตอบว่ามันเป็น โทรศัพท์มือถือที่เวลา กดปุ่มแล้วจะมีเสียงเพลงออกมา เหมือนว่าเธอกำลังร้องเพลงออกมาจริงๆ นี่ก็เมื่อ สิบกว่าปีก่อน สมัยที่ยังไม่มีสมาร์ทโฟน ของเล่นของเด็กอย่างดีก็ประมาณนี้แหละ

แม่ถามลูกว่าราคาเท่าไร เด็กตอบว่า ๔๐๐ บาท สำหรับครอบครัวนี้เงิน ๔๐๐ บาทถือว่าเยอะ เมื่อ ผู้เป็นแม่เจอแบบนี้ส่วนใหญ่จะหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสองประการคือ หนึ่ง ซื้อให้ลูก สอง ไม่ซื้อ

แต่แม่คนนี้ฉลาด เธอบอกว่าถ้าลูกอยากได้จริงๆ ก็ได้ แต่แม่มีเงื่อนไขสองข้อคือ ข้อแรก แม่จะหักเงิน ค่าขนมครึ่งหนึ่งจนครบหนึ่งอาทิตย์ ส่วนที่เหลือแม่ จะออกให้ และข้อสอง ทุกเย็นก่อนกลับบ้านให้ลูกไป ที่ร้านของเล่นนั้น นอกจากไปดูของแล้ว ให้สังเกต ความอยากในใจของตัวเองด้วย

เด็กอยากได้จึงรับปาก ทุกเย็นเด็กก็ไปที่ร้าน ของเล่น ด้วยความอยากได้ของเล่น เด็กดีใจที่ได้เห็น ของเล่น แต่ก็ทำตามที่ได้รับปากแม่ คือสังเกตความ อยากในใจด้วย ผ่านไปสามวัน เด็กมาบอกกับแม่ว่า แม่ หนูไม่เอาแล้ว แม่ถามว่าทำไมละ เด็กบอกว่าเบื่อ แล้ว เสียดายเงิน เอาเงินไปซื้ออย่างอื่นดีกว่า

เด็กหมดความอยากแล้ว ความอยากได้ของเล่น หายไปไหน มันหายไปเพราะเธอสังเกตดูมันทุกวัน ธรรมชาติของอารมณ์ เช่น ความอยาก หรือความ โกรธ หากเรารู้ทันมัน หรือเห็นมัน มันจะผ่อหรือ หายไปเลย แต่คนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำอย่างนั้น พอมี ความอยากปุ๊บ ก็ทำตามความอยากเลย เห็นของ ในห้าง อยากได้ก็ซื้อเลย ทั้งที่ไม่ได้คิดจะซื้อมาก่อน มารู้ตัวก็เพลอซื้อของเข้าบ้านไปแล้ว แต่ถ้าเราหมั่น

สังเกตความอยากของตัว แทนที่เราจะรีบซื้อทันที เรา
มาดูความอยากของตัว ในที่สุดความอยากมันก็จะ
หายไป

ทุกวันนี้เราถูกกระตุ้นเร้าให้เกิดความอยาก ถ้า
เราไม่มีสติ เราก็เปลืองจ่ายเงินไปโดยไม่รู้ตัวครั้งแล้ว
ครั้งเล่า แผนการใช้เงินที่วางไว้ไม่เคยทำได้ตามเป้าเลย
เพราะลืมตัว เพราะไม่มีสติ อันนี้เป็นเพราะเราคิดแต่
จะบริหารเงิน แต่ไม่คิดจะบริหารใจของเรา

การมีสติเป็นเรื่องสำคัญ สติช่วยให้เรารู้เท่าทัน
ความอยาก รู้เท่าทันอารมณ์ของตัว แคร์รู้ทันเฉยๆ
โดยไม่ต้องกดข่มมัน คุณเพียงแค่ดูมันเฉยๆ ลองทำดู
ก็ได้ เมื่อเราอยากได้อะไร อย่าเพิ่งรีบซื้อ เพียงแค่

ทอดเวลาไปสักพัก สัก ๒-๓ วัน แล้วมีสติรู้เท่าทัน
อารมณ์ ความอยากก็จะหมดหรือเจือจางลง

หลายคนพบว่าพอรีบซื้อแล้ว มักมีความทุกข์อีก
ประการหนึ่งตามมา เช่น หนึ่งอาทิตย์ต่อมาปรากฏว่า
ของนั้นลดราคา ๒๐ เปอร์เซ็นต์ คุณจะรู้สึกเสียตาย
และเสียใจทันที ตอนที่คุณได้มาใหม่ๆ คุณดีใจมาก
แต่พอคุณรู้ว่าอีกอาทิตย์หนึ่งหรือหนึ่งเดือนต่อมามัน
ลดราคา คุณมีความสุขไหม ไม่มี บางครั้งซื้อไปแล้ว
แต่พอเดินไปเจออีกร้านหนึ่งพบว่าขายถูกกว่า อาจจะ
แค่นิดหน่อย คุณจะรู้สึกเสียใจทันที หลายคนเสียใจ
เพราะเหตุนี้ ทั้งที่ได้ของมา แต่ก็ทุกข์ เพราะอะไร
เพราะความหุนหันพลันแล่น แต่ถ้าคุณทิ้งระยะไว้
สักหน่อย อย่างน้อยๆ คุณจะพบว่าความอยากมัน
ลดลง เผลอๆ คุณอาจจะได้ของที่ดีกว่าหรือราคา
ถูกกว่าด้วย เพราะคุณมีข้อมูลมากขึ้น พบว่าที่อื่น
ขายถูกกว่า

รู้ทัน สิ่งล่อเร้า เข้าชวน

การรู้ทันจิตใจ รู้ทันความอยากของตัวเองเป็นเรื่องสำคัญ สมัยนี้นอกจากรู้ทันจิตใจของตัวเองแล้ว ต้องรู้ทันสิ่งล่อเร้าเข้าชวนด้วย เพราะสมัยนี้มีสิ่งเข้าชวนเยอะมากอยู่ทุกหนทุกแห่ง แถมยังติดตัวเราไปด้วยทุกที่ เพราะมันมาทางโทรศัพท์มือถือ เพียงแค่คุณเปิดหรือเล่นเฟซบุ๊กก็เจอแล้ว เพราะนอกจากโฆษณาต่างๆ จะโผล่มาให้เห็นแล้ว ยังมีคนโน้มน้าวคนนี้โพสต์ว่าเขาเพิ่งซื้อสิ่งนั้นสิ่งนี้ คุณก็อยากมีอย่างเขาบ้าง เขาไปกินร้านอาหารญี่ปุ่น ร้านอาหารอิตาเลียน คุณก็อยากไปกินอย่างนั้นบ้าง อยากมีความสุขแบบเขาบ้าง

นอกจากมีสิ่งล่อเร้าเข้ายวนมากมายแล้ว ยังมี
สิ่งต่างๆ มากมายที่ดึงดูดใจของเราให้จดจ่ออยู่กับสารพัด
อย่างจนเกิดความอยากในที่สุด เช่น แอปต่างๆ ทาง
โทรศัพท์มือถือ หรือกระบวนการหลอกล่อให้คุณ
ควักเงินในกระเป๋าไม่หยุดหย่อน

สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงทำให้คุณเสียเงินมากขึ้น แต่ยัง
เสียเวลามากขึ้น สิ่งหนึ่งที่คนสมัยนี้บ่นกันมากคือไม่มี
เวลาๆ เป็นเสียงบ่นที่เราได้ยินบ่อยๆ พอกับที่บ่นว่า
รถติด สาเหตุที่คนสมัยนี้ไม่ค่อยมีเวลาก็คือเพราะถูกสิ่ง
เหล่านี้ดึงดูดเวลาไปหมด สมัยนี้มีเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง
ที่ใหญ่โตมาก เรียกว่า attention economy คือ
เศรษฐกิจหรือธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยการชักชวนให้คน
จดจ่อใส่ใจกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนานๆ

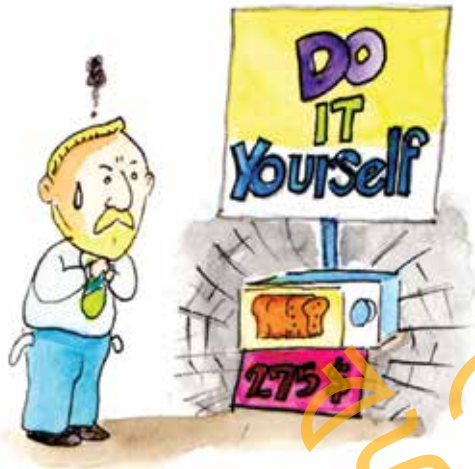
เฟซบุ๊กกรวยมหาศาลก็เพราะเขาสามารถตรึงเรา
ให้ใช้เวลากับเขานานเท่าที่จะนานได้ วันละสองสาม
ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย เพราะถ้าเราให้เวลากับเขานานๆ
เขาก็จะได้ค่าโฆษณา แถมยังได้ข้อมูลจากเราเอาไป
ขายได้อีก เดียวนี้มันมีสิ่งต่างๆ มากมายที่พยายาม
หลอกล่อ ชักจูงให้เราสนใจ เพื่อเราจะได้ควักเงินให้
เขา หรือให้สิ่งที่มีค่าแก่เขา เช่นข้อมูลเกี่ยวกับตัวเรา

เคยมีคนถามซีอีโอของ Netflix (บริษัทจัดหา
ภาพยนตร์ทางโทรศัพท์มือถือในราคาไม่แพง) ว่า
อะไรคือคู่แข่งสำคัญที่สุดของคุณ แทนที่เขาจะตอบว่า
Amazon, HBO หรือบริการอื่นๆ เขากลับตอบว่า
คู่แข่งที่สำคัญที่สุดของเขาคือ เวลาที่เรานอนหลับ ที่
เขาตอบเช่นนี้เพราะถ้าเราหลับ เราก็ดูหนังของเขา
ไม่ได้ แต่เมื่อเราตื่น เขามั่นใจว่าเขาจะชักชวนให้เรา
มาดูหนังของเขาและควักเงินจ่ายเขาได้ อาจจะเริ่มต้น
ด้วยการคิดค่าบริการถูกๆ เช่นเดือนละสองสามร้อย
หรือดูฟรี เมื่อเราคิดว่าเป็นของฟรี เราก็เข้าไปดู พอดู
แล้วก็ติด จากนั้นก็ต้องจ่ายเงินให้เขา นี่คือการบวนการ
ซึ่งทำให้เงินในกระเป๋าของเรา

หายไปเรื่อยๆ ด้วยความ
ไม่รู้ตัว และด้วยความ
ไม่รู้เท่าทันเทคโนโลยี
หรือการตลาด

เมื่อหลายปีก่อนในอเมริกามีบริษัทหนึ่งผลิตเครื่องทำขนมปังในบ้าน (แบบ do it yourself) ตอนแรกบริษัทนี้คิดว่าขายได้ดี เพราะคนเดี่ยวนี้น่าจะสนใจทำขนมปังกินเองในบ้าน เครื่องนี้ราคา ๒๗๕ ดอลลาร์ หรือ ๘,๐๐๐ กว่าบาท ปรากฏว่าผิดคาด ขายไม่ออก เขาจึงจ้างบริษัทที่ปรึกษามาช่วยแก้ปัญหา

บริษัทที่ปรึกษาแนะนำว่า ให้ผลิตเครื่องทำขนมปังรุ่นใหม่ที่ใหญ่กว่าเดิม และแพงกว่าเดิมคือ ๔๐๐ ดอลลาร์ ถ้าคุณเป็นผู้บริหารบริษัท ได้ยินคำแนะนำแบบนี้คุณคิดว่าไง สติดีหรือเปล่า ขนาด

เครื่องละ ๒๗๕ ดอลลาร์ ยังขายไม่ออกเลย แล้ว ๔๐๐ ดอลลาร์ จะขายออกได้อย่างไร แต่ผู้บริหารบริษัทนี้เชื่อและทำตามคำแนะนำของบริษัทที่ปรึกษาผลิตเครื่องทำขนมปังรุ่นใหม่ออกมาขาย ปรากฏว่าขายดี แต่ที่ขายดีไม่ใช่เครื่องรุ่นใหม่ กลับเป็นเครื่องรุ่นเก่า เพราะคนรู้สึกว่าการซื้อ ๒๗๕ ดอลลาร์ มันถูกเนื่องจากมีเครื่องรุ่นใหม่เป็นตัวเทียบ คนเลยเลือกซื้อเครื่องรุ่นเก่า จากเดิมขายไม่ออกกลายเป็นขายดีเลย เพราะคนรู้สึกว่าการซื้อ ๒๗๕ ดอลลาร์นี้มันถูก ทำให้รู้สึกอย่างนั้น ก็เพราะมีรุ่น ๔๐๐ ดอลลาร์ เป็นตัวล่อ

อาตมาไปภูเก็ตเมื่อสองเดือนก่อน นักธุรกิจที่ภูเก็ตคนหนึ่งเล่าว่า เดี่ยวนี้คนจีนมาเที่ยวที่ภูเก็ตเยอะมาก สินค้ายอดนิยมอย่างหนึ่งที่คนจีนนิยมซื้อคือ หมอนยางพารา มีโชว์รูมขายเต็มไปหมด รถทัวร์พาคนจีนมาลงเยอะมาก หมอนราคาใบละ ๘,๐๐๐ บาท คนจีนซื้อเยอะเลย หาซื้อไม่ว่าคนไทยซื้อ ๘๐๐ บาท แต่ทำไมคนจีนยอมซื้อราคานี้ ก็เพราะที่เมืองจีน โชว์รูมของบริษัทผลิตหมอนยางพาราติดราคาขายอันละ ๒๐,๐๐๐ บาท คนจีนพอมาเห็นหมอนยางพาราที่ภูเก็ตขายอันละ ๘,๐๐๐ บาท ราคา

ไม่ถึงครึ่งของที่ขายในจีน เห็นอย่างนี้แล้วจะไม่ซื้อหรอก ก็ต้องซื้อสิ เพราะมันถูกกว่ามาก ถ้ามว่าหมอนที่ขายในเมืองจีนราคา ๒๐,๐๐๐ บาทขายออกไหม เขาไม่สนใจหรอก เพราะเขาไม่ได้มุ่งวางขาย เขาต้องการแค่เอามาเป็นตัวล่อ เพื่อให้คนเข้าใจว่าหมอนที่ภูเก็ตรขายถูกกว่า นี่เป็นเทคนิคการตลาดที่ทำให้คนจำนวนไม่น้อยยอมควักเงิน ใครที่เจอแบบนี้ หากไม่มีสติ ก็ต้องควักเงิน ๘,๐๐๐ บาทซื้อทันที นี่เป็นอุบายที่เราต้องรู้ทัน ถ้าไม่รู้ทัน คุณวางแผนการเงินเท่าไร ก็ทำไม่ได้ เพราะถูกล่อให้ซื้อให้จ่ายไม่หยุดหย่อน

ฉะนั้น การรู้ทันใจของตัว รวมทั้งรู้ทันโซเชียลมีเดีย เทคโนโลยี หรือการตลาด จะช่วยให้คุณไม่ตกเป็นเหยื่อของเขา คุณสามารถใช้วิจารณญาณได้เต็มที่ ว่าควรซื้อหรือไม่ซื้อ ไม่ใช่เพราะถูกล่อให้ซื้อเนื่องจากมันถูก หรือเพราะถูกกระตุ้นให้เกิดความอยาก

ปิดจุดอ่อน ของตัว

กลับมาที่การรู้ทันจิตใจของตนเอง ข้อนี้รวมถึงการรู้ว่าเรามีจุดอ่อนตรงไหนด้วย เมื่อรู้แล้วก็พยายามปิดกันจุดอ่อนนั้น เช่นเมื่อเราพบว่าอยากซื้อรองเท้าแตะ แต่พอเข้าห้างกลับเผลอซื้อทุกอย่างเลยยกเว้นรองเท้าแตะ คุณจะแก้ปัญหานี้อย่างไร วิธีหนึ่งที่ช่วยได้ก็คือคิดก่อนเข้าห้างว่าจะไปซื้ออะไร จากนั้นก็จดเป็นรายการเอาไว้ เมื่อไปถึงก็เอารายการมาดูเลยว่าซื้ออะไร โดยสัญญากับตัวเองว่า จะไม่ซื้อของที่ไม่ได้อยู่ในรายการ

วิธีนี้ช่วยให้ไม่หลง ไม่เผลอ ไม่ตกเป็นเหยื่อของ
สิ่งล่อเร้าเย้ายวนง่ายๆ หรือจ่ายเงินโดยไม่มีการวางแผน
บางคนมีเงื่อนไขกับตัวเองว่า จะไม่พกบัตรเครดิตเข้า
ห้าง จะพกแต่เงินสด เพราะบัตรเครดิตนั้นทำให้เรา
จ่ายเงินคล่องมือ จนสร้างปัญหาในระยะยาว เพราะ
เป็นการยืมเงินจากอนาคต แต่ถ้าคุณมีเงินสดอยู่กับ
ตัวเองจำนวนหนึ่ง พอใช้หมดก็คือหมด แต่วิธีนี้สมัยนี้
อาจทำได้ยากสักหน่อย เพราะเดี๋ยวนี้เราใช้เงินสดกัน
น้อยลง เราใช้เงินพลาสติกกันมากขึ้น แล้วยังมีวิธี
ใหม่ๆ อีกมากมายช่วยให้ซื้อของสะดวกขึ้น แต่ก็ทำให้

เราเผลอง่ายขึ้นด้วย เช่น จ่ายเงินโดยใช้โทรศัพท์มือถือ
นี่เป็นเรื่องที่เราต้องคิดว่าถ้าเป็นคนควักเงินง่าย เข้าห้าง
ที่ไร จ่ายไม่รู้ตัวทุกที ก็ต้องหาตัวช่วยเพื่อควบคุม
ไม่ให้เผลอง่าย

ถ้าควบคุมใจได้ ปัญหาเหล่านี้ก็หมดไป แต่คน
ส่วนใหญ่คุมใจตนเองได้ลำบาก จึงจำเป็นต้องควบคุม
พฤติกรรม หากเป็นคนจ่ายง่ายมือเติบ ก็ต้องหาทาง
ทำให้จ่ายเงินได้ยากขึ้น มีชาวอเมริกันคนหนึ่ง เป็น
คนที่ห้ามใจไม่อยู่ ชอบช้อปปิ้งมาก จนเป็นหนี้มากมาย
สาเหตุที่จ่ายเงินเกินตัวก็เพราะจ่ายด้วยบัตรเครดิต
ตลอด พอครบวงเงินก็ไปเปิดบัตรเครดิตใหม่จากที่อื่น
จนมีบัตรเครดิตถึง ๒๐ ใบ เขารู้ตัวว่าขึ้นทำแบบนี้
ไปเรื่อยๆ เป็นหนี้ท่วมหัวแน่ แต่ห้ามใจไม่อยู่สักที
เลยต้องหาวิธีควบคุมตัวเองไม่ให้ใช้จ่ายพร่ำเพรื่อ วิธีการ
ของเขาก็คือเอาบัตรเครดิตที่ยังใช้ได้อยู่ ไปใส่ไว้ใน
แก้วที่มีน้ำเต็ม แล้วเอาไปแช่ในตู้เย็นจนกระทั่งกลายเป็น
น้ำแข็ง เวลาเห็นสินค้าแล้วอยากได้ขึ้นมา ก็ไม่สามารถ
ไปซื้อได้ทันที เพราะบัตรเครดิตติดอยู่ในน้ำแข็ง
ต้องรอให้น้ำแข็งละลายก่อน ซึ่งใช้เวลาประมาณ
๑๐-๑๕ นาที ครั้นจะใช้วิธีลัดโดยเอาไปบดในตู้ไมโครเวฟ

ก็ไม่ได้ เดี่ยวบัตร์เสีย ต้องรอให้น้ำแข็งค่อยๆ ละลาย ถึงตอนนั้นก็อาจจะได้คิดว่าอย่าซื้อเลย ช่วงเวลา ๑๐-๑๕ นาทีที่รอนั้น อาจช่วยให้ความอยากลดลง จนเปลี่ยนใจไม่ซื้อได้

การควบคุมจิตใจให้ได้เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่ช่วยให้บริหารเงินได้ตามแผน แต่ถ้าคุมใจไม่ได้เราก็ต้องหาวิธีการควบคุมพฤติกรรมไม่ให้ทำตามใจอยาก พวกเราอาจจะไม่ถึงขนาดนี้ แต่ลองคิดว่าถ้าเป็นคนที่ไม่พอใจง่าย เราจะมีวิธีการควบคุมตนเองไม่ให้ทำตามความอยากได้อย่างไร สิ่งที่เราควบคุมนี้เรียกว่าวินัย หรือเรียก

ว่าศีล ศีลเป็นเรื่องของการควบคุมพฤติกรรม คือกาย และวาจา

การไม่ฆ่า การไม่ลักขโมย เป็นการควบคุมพฤติกรรม แม้ใจมันโกรธ แต่เราไม่ทำร้ายใครเพราะศีลค่าเอาไว้ อยากได้เงินมากๆ แต่ไม่ยอมขโมย เพราะมีศีลเป็นเครื่องกำกับพฤติกรรม เหมือนรั้วที่กั้นไม่ให้เราทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

แต่สมัยนี้ศีล ๕ ไม่พอแล้ว ต้องมีเงื่อนโซ่หรือสิ่งควบคุมพฤติกรรมไม่ให้จ่ายเงินง่าย อันนี้เป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องคิดเอาเอง แต่ถ้าจะให้ดี ต้องรู้จักควบคุมใจให้มีสติ หรืออย่างน้อยรู้จักข่มอารมณ์ เดี่ยวนี้การรู้จักข่มอารมณ์หรือการมีกำลังจิตที่เข้มแข็งเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะปัจจุบันที่ไหนๆ ก็เน้นเรื่องความคิดสร้างสรรค์ การคิดไว คิดเร็ว แต่ละเลยการฝึกใจให้เข้มแข็ง ดังนั้นผู้คนมากมายจึงห้ามใจตัวเองไม่ได้ ถ้าเราสามารถฝึกจิตให้มีพลัง รู้จักหักห้ามอารมณ์ หรือควบคุมจิตใจของตัวเอง อาตมาเชื่อว่าเราจะอยู่ในยุคนี้ได้อย่างมีความสุขมากขึ้น

เพิ่มพลังจิต

เมื่อหลายปีก่อนมีการนำอาสาสมัครอายุระหว่าง ๑๘-๕๐ ปี จำนวน ๒๔ คน มาออกกำลังกายเป็นเวลาสองเดือน กิจกรรมมีทั้งยกน้ำหนักและเต้นแอโรบิก คนเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่เคยออกกำลังกายแบบนี้มาก่อน จึงต้องเคี้ยวเชืงผลักดันตนเองอย่างมากทุกครั้งที่เข้าโรงยิม

ผ่านไปสองเดือน เขาพบว่าคนเหล่านี้ไม่เพียง มีสุขภาพดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง ในทางที่ดีขึ้นหลายอย่างด้วย เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ดื่มกาแฟ และกินอาหารขยะน้อยลง ใช้เวลากับการ ทำการบ้านมากขึ้น ดูโทรทัศน์น้อยลง รวมทั้งซึมเศร้า น้อยลงด้วย ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทีม วิจัยไม่ได้คาดคิด

ทีมวิจัยสงสัยว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร จึงทำการ ทดลองอีกครั้ง แต่แทนที่จะให้ออกกำลังกาย ก็ให้ อาสาสมัคร ๒๙ คน เข้าโครงการบริหารเงินเป็นเวลา สี่เดือน โดยให้ทุกคนตั้งเป้าว่าจะเก็บเงินเป็นจำนวน

เท่าใด และขอให้งดสิ่งฟุ่มเฟือย เช่น กินอาหารใน ภัตตาคารหรือดูหนัง รวมทั้งทำบัญชีการใช้จ่ายอย่าง ละเอียด

เมื่อสิ้นสุดโครงการ สถานะการเงินของทุกคน ดีขึ้น ชื่อนี้ไม่แปลก แต่ที่น่าแปลกใจก็คือ นอกจาก พวกเขาจะดื่มเหล้า ดื่มกาแฟ กินอาหารขยะ และ สูบบุหรี่น้อยลงแล้ว การทำงานหรือการเรียนก็ดีขึ้นด้วย

การที่อาสาสมัครทั้งสองโครงการมีพฤติกรรม เปลี่ยนไปในทางเดียวกัน ทั้งๆ ที่ทำกิจกรรมคนละอย่าง ทำให้ทีมวิจัยทดลองครั้งที่สาม คราวนี้ให้นักศึกษา ๔๕ คนเข้าโครงการปรับปรุงการศึกษา โดยเน้นการ

สร้างนิสัยใหม่เกี่ยวกับการเรียน ปรากฏว่าผลการเรียน
ของทุกคนดีขึ้นตามคาด และพฤติกรรมด้านอื่นๆ ก็ดี
ขึ้นด้วย เช่น สูบบุหรี่และดื่มเหล้าน้อยลง ดูโทรทัศน์
น้อยลง ออกกำลังกายมากขึ้น และกินอาหารที่ถูก
สุขลักษณะมากขึ้น เป็นความเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้อง
กับการทดลองสองครั้งก่อน

ความเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นจากอะไร มันเกิด
ได้ก็เพราะ เมื่อคนเหล่านี้ผ่านการควบคุมตนเองอย่าง
ต่อเนื่อง ไม่ว่าด้วยการออกกำลังกาย การบริหารเงิน
และการปรับปรุงการเรียน สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือ

กำลังจิตที่เข้มแข็ง สามารถเอาชนะ

ความอยากและความขี้เกียจได้

ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ทำให้เขาสามารถควบคุม

พฤติกรรมด้านอื่นได้ เช่น

การดูโทรทัศน์ การกิน

อาหาร การใช้จ่ายเงิน

อะไรที่เห็นว่าไม่ถูก ไม่

เหมาะสม เป็นโทษ ก็ข่มใจ

ให้เลิกได้ หรือทำน้อยลง

อาจมาคิดว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับคน
ยุคปัจจุบัน คนที่ออกกำลังกายเป็นประจำ จะมีวินัย
ในการใช้เงิน และมีความสำเร็จในการบริหารการเงิน
มากกว่าคนที่ใช้ชีวิตไปแบบสบายๆ ปล่อยใจไปตาม
อารมณ์ อยากกินอะไรก็กิน อยากทำอะไรก็ทำ
ออกกำลังกายก็ไม่สนใจ

คนเราถ้าหากรู้จักฝึกจิตให้มีสติ ควบคุมตนเอง
ได้ ไม่ปล่อยใจตามอารมณ์ สามารถทำสิ่งที่อยากให้
สำเร็จได้ เขาจะมีพลังในการทำสิ่งที่

ถูกต้อง มีประโยชน์ ตั้งใจทำอะไร

ก็สามารถทำตามที่ตั้งใจได้

นี่เป็นคุณสมบัติที่จำเป็น

สำหรับการบริหารเงิน

ให้เกิดประโยชน์อย่าง

แท้จริงทั้งระยะสั้นและ

ระยะยาว

เข้าถึง ความสุข ที่ประณีต

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้การบริหารเงิน
เป็นไปได้อย่างดี และช่วยให้เราไม่เป็นที่สาของเงิน
สามารถทำให้เงินกลายเป็นบ่าวของเราได้ นั่นคือ
การเข้าถึงความสุขที่ประณีต

ทำไมคนเราจึงใช้จ่ายเงินเพื่อการบริโภคมาก
จนกระทั่งเป็นหนี้เป็นสิน นั่นก็เพราะเขาปรารถนา
ความสุข และคิดว่าความสุข จะเกิดขึ้นได้ก็จากการ
บริโภคเท่านั้น นี่เป็นความสุขชนิดเดียวที่เขารู้จัก

ร่างกายของคนเรานั้นต้องการอาหาร น้ำ และ อากาศ ส่วนจิตใจต้องการความสุข คนเราขาดความสุขไม่ได้ แต่ความสุขที่คนส่วนใหญ่รู้จัก คือความสุขที่เกิดจากการเสพ จากการกินอาหารอร่อย ดูหนังสนุก ฟังเพลงไพเราะ รวมทั้งการไปเที่ยว จีบจ่ายใช้สอย การมีรถยนต์ มีบ้าน การเสพและการได้สิ่งเหล่านี้มาทำให้มีความสุข ความสุขที่เกิดจากวัตถุเหล่านี้พุทธศาสนาเรียกว่า กามสุข

ถ้าความสุขของคุณผูกติดอยู่กับสิ่งเหล่านี้ การบริหารเงินจะเป็นเรื่องยาก เพราะคุณจะต้องใช้เงินเพื่อซื้อความสุขตลอดเวลา แต่ไม่ว่าจะได้มามากเพียงใดความสุขชนิดนี้ก็ไม่เคยทำให้คุณมีความพอใจอย่างแท้จริง คุณได้แล้วคุณก็อยากได้อีก เมื่อคุณได้รองเท้าคูใหม่ ที่แรกคุณดีใจ คุณมีความสุข แต่ไม่นานคุณก็อยากได้คูใหม่ ทำไมหลายคนทั้งๆ ที่มีรองเท้าถึง ๒๐๐ คู่แล้วแต่ก็ยังซื้ออีก เขาจะต้องมีรองเท้าคูใหม่ มีรถคันใหม่ มีโทรศัพท์เครื่องใหม่ มีเสื้อผ้าตัวใหม่อยู่ตลอดเวลา นั่นเป็นเพราะของที่มีอยู่นั้นไม่ทำให้เขามีความสุขแล้ว ได้มาไม่นานก็เบื่อ จึงอยากได้ของใหม่

พอได้ของใหม่มาก็มีความสุข แต่พอผ่านไปสองสามเดือนก็เบื่อ อยากได้ของชิ้นใหม่อีก

คนที่มีเงินร้อยล้านพันล้าน ทำไมเขาไม่เคยหยุดหาเงินเสียที นั่นก็เพราะความสุขจากเงินเหล่านั้นจืดจางลง เขาคิดว่าถ้ามีอีกสักสิบล้านเขาจะมีความสุข ดังนั้นจึงพยายามหาใหม่ ครั้นได้มาก็สุขชั่วคราว แล้วก็ต้องหาใหม่ ไม่เคยรู้สึกพอใจเสียที ความสุขชนิดนี้จึงมิใช่ความสุขที่ประเสริฐ จริยอยู่ความสุขชนิดนี้เกิดขึ้นเร็ว แค่นี้กินอาหารอร่อย ได้ดูหนังสนุกๆ หรือได้เงินก้อนใหม่มา ก็มีความสุขแล้ว แต่มันก็จางหายไปเร็ว ถ้าความสุขของเราผูกติดอยู่กับวัตถุสิ่งเสพ เราจะเป็นทาสของสิ่งเหล่านี้ นอกจากจะพยายามรักษาของเดิมเอาไว้ไม่ให้ใครมาเอาไปแล้ว ยังจะต้องไปหาของใหม่ๆ มาหล่อเลี้ยงใจให้มีความสุขเรื่อยๆ ไม่หยุดหย่อน

ด้วยเหตุนี้เราจึงกลายเป็นทาสของเงิน เป็นเพราะต้องมีเงินจึงจะได้วัตถุสิ่งเสพเหล่านี้ เราจึงต้องหาเงินไม่หยุดหย่อน จนหลายคนเป็นโรคเครียด เส้นเลือดในสมองแตก เรียกว่าหาเงินจนตาย หรือตายเพื่อเงิน

ความสุขจากการเสพ ไม่ใช่ความสุขที่ประณีต มีความสุขที่ประณีต ที่ประเสริฐกว่าคือ ความสุขที่เกิดจากการทำ เช่น ทำงาน ทำความดี ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น เป็นจิตอาสา หรือทำสมาธิ กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดความสุขทางใจ ความสุขแบบนี้แม้จะเกิดขึ้นช้า ไม่ได้เกิดขึ้นทันทีเหมือนการเสพ แต่มันมีรสชาติที่ดีกว่า และอยู่ได้นานกว่า

คนที่พบความสุขจากงาน เขาจะไม่สนใจการคอร์รัปชันแม้มีโอกาส แต่คนที่ไม่มีความสุขจากงานหวังความสุขจากวัตถุ คนเหล่านี้มีโอกาสจะคอร์รัปชันสูง เพราะความสุขของเขาอยู่ที่การมีเงินเยอะๆ อยู่ที่ได้เสพและครอบครองวัตถุมากๆ ดังนั้นถ้ามีโอกาสที่จะได้เงินมากๆ หรือได้เงินง่ายๆ เช่น โกงหรือยักยอก เขาก็อยากจะทำ หรือปลอมทำได้ง่าย

คนที่พบความสุขจากการทำงาน จิตใจเขามีความสุขเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงอยู่แล้ว ความจำเป็นที่จะต้องไปหาความสุขจากวัตถุมาสนองจิตใจจึงมีไม่มาก คือมีบ้างตามวิสัยปุถุชน แต่ก็ไม่ถึงกับเสพติดหรือเป็นทาสมัน ขณะเดียวกันเมื่อเห็นคนอื่นรวยกว่า มีเงินมากกว่า มีบ้านหลังใหญ่กว่า มีรถแพงกว่า เขาก็ไม่อิจฉา คนที่อิจฉาคนอื่นก็เพราะว่าเขายังไม่มีความสุข เมื่อเห็นคนอื่นรวยกว่าจึงเป็นทุกข์ รู้สึกอิจฉาเขา คิดว่าเขามีความสุขมากกว่าฉัน นั่นเป็นเพราะไปคิดว่าความสุขเกิดจากวัตถุ ใครมีวัตถุมาก มีทรัพย์สินมากแสดงว่ามีความสุขมาก ที่จริงคนที่มั่งคั่งมากกว่าเรา อาจมีความสุขน้อยกว่าเราก็ได้ หากว่าเราเข้าถึงความสุขโดยไม่พึ่งวัตถุ

ถ้าคุณมีความสุขจากสมาธิ คุณก็ไม่จำเป็นต้องไปหาเงินหาทองมาปรนเปรอหล่อเลี้ยงจิตใจ แค่ต้องการเงินเพื่อช่วยให้มีชีวิตรูปแบบพออยู่พอกิน ก็พอแล้ว นั่นเป็นเพราะคุณมีความสุขที่ดีประเสริฐกว่าหล่อเลี้ยงใจ นี่คือเหตุผลว่าทำไมพระที่ปฏิบัติธรรม มีภูมิธรรมขั้นสูง ท่านจึงอยู่แบบง่ายๆ มีแค่อัฐบริขารหรือบริขารแปดชิ้นเท่านั้นก็พอแล้ว เพราะความสุขของท่านไม่ได้ผูกติด

อยู่กับวัตถุหรือการเสพ แต่เป็นความสุขที่เกิดจากการทำสมาธิ หรือเป็นความสุขที่ยิ่งกว่านั้นคือ ความสุขจากการละ ยิ่งละ ยิ่งสละ ก็ยิ่งมีความสุข

เคยมีการวิจัย แบ่งนักศึกษาออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งได้รับเงินประมาณ ๕๐ ดอลลาร์ (ตัวเลขอาจมาจำไม่ได้แน่) นักศึกษาจะเอาเงินไปซื้ออะไรก็ได้ ดูหนัง กินขนม เที่ยวห้างก็ได้ อีกกลุ่มหนึ่งได้เงินจำนวนเท่ากัน แต่ขอให้ใช้เงินนี้ทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เช่น ซื้อสีหรือกระดาษ เพื่อสอนเด็กวาดภาพ หรือเอาเงินไปทำกิจกรรมช่วยเหลือคนป่วยในโรงพยาบาล หรือคนแก่ในบ้านพักคนชรา เสร็จแล้วก็ให้จดบันทึกความรู้สึกหลังจากใช้เงินดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่านักศึกษา กลุ่มที่สองมีความสุขและรู้สึกดีกับตัวเองมากกว่ากลุ่มแรก นี่เป็นตัวอย่างที่ชี้ว่าความสุขจากการเสพนั้น สู้ความสุขจากการทำดี หรือทำสิ่งที่มีคุณค่าไม่ได้ ฉะนั้น ความสุขจากการทำจึงประเสริฐกว่าความสุขจากการเสพ ความสุขจากการละก็เหนือกว่าความสุขจากการเสพมาก

ถ้าเราสามารถเข้าถึงความสุขจากการกระทำ หรือความสุขจากการละ จิตใจจะได้รับการเติมเต็ม รู้สึกพร่องน้อยลง ทำให้เราเป็นทาสของวัตถุสิ่งเสพ และเงินทองน้อยลง พูดอย่างนี้ไม่ใช่ว่าวัตถุสิ่งเสพ หรือเงินไม่สำคัญ แต่มันจะกลายเป็นบ่าวของคุณ แทนที่จะเป็นนาย

ถ้าเงินเป็นบ่าวมันจะเป็นบ่าวที่ดี แต่ถ้าปล่อยให้เงินเป็นนาย มันจะเป็นนายที่เลว

แต่ที่เราปล่อยให้เงินเป็นนายเราได้ ก็เพราะเรารู้จักแต่ความสุขชนิดเดียว คือความสุขจากเงิน ความสุขจากวัตถุที่ต้องซื้อด้วยเงิน

อาตมาคิดว่าเรื่องของการบริหารเงิน ถึงที่สุดแล้ว นอกจากอยู่ที่ท่าทีและการวางใจเกี่ยวกับเงินแล้ว ยังขึ้นกับท่าทีหรือทัศนะเกี่ยวกับความสุขด้วย ตราบใดที่คุณยังเห็นว่าความสุขเกิดจากเงิน เกิดจากวัตถุสิ่งเสพ การบริหารเงินจะเป็นเรื่องยาก คุณจะรู้สึกเสมอว่าเงินไม่พอใช้ ไม่ว่ามีเท่าไร ก็ยังอยากได้เพิ่ม ถึงแม้ว่าคุณจะบริหารได้ ไม่เป็นหนี้สินคุณก็ยังมีทุกข์ เพราะมีความอยากมากมายที่ไม่ได้รับการตอบสนอง คุณจะไม่รู้จักคำว่าพอ ไม่รู้จักคำว่าสันโดษ และจะไม่รู้จักคำว่าสงบ เพราะกลายเป็นทาสของวัตถุหรือเงินไปแล้ว

เฉพาะคนที่มีเงินเป็นบ่าวเท่านั้นจึงจะรู้จักความสงบ เพราะเขาจะรู้จักพอ เขาจะมีความสันโดษ พอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้

เมื่อพบสุข
ที่ประเสริฐ
ก็เมินเฉย
สุขที่ด้อยกว่า

การหันมารู้จักกับความสุขที่เกิดจากการทำ ทำ
ในที่นี้ คือ ทำดี ทำประโยชน์ ทำสมาธิ รวมทั้งการ
ได้อยู่ท่ามกลางลูกหลานญาติมิตร พี่น้อง แล้วได้ทำ
อะไรร่วมกัน เช่น ปลุกต้นไม้ร่วมกัน หรือทำอาหาร
กินกันในหมู่พ่อแม่ลูก ก็ให้ความสุขหล่อเลี้ยงใจได้
ดีกว่าการไปเที่ยวห้างเสียอีก อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อ
สุขภาพ ไม่สิ้นเปลืองเงินทอง แถมยังกระชับความ
สัมพันธ์ได้ดีกว่า ยิ่งคุณรู้จักการละ เช่น บริจาคเงิน
หรือสละแรงกายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น รวมทั้งรู้จักการ
ปล่อยวางอารมณ์ต่างๆ ที่เศร้าหมอง คุณจะมีความสุข
มากขึ้น

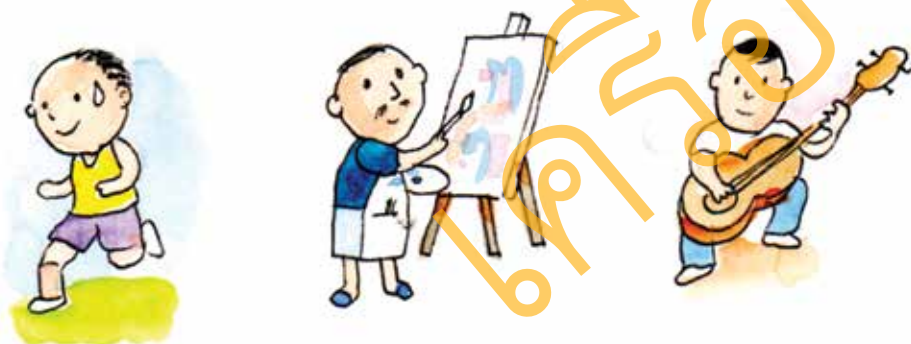
พระพุทธเจ้าตรัสว่าผู้ให้ความสุขย่อมได้รับความสุข ที่แรกเราให้ความสุขด้วยการสละเงินก่อน ต่อไปก็สละเวลา ด้วยการเป็นจิตอาสา คุณก็จะมีความสุขมากขึ้น ยิ่งสละความเห็นแก่ตัวความอยาก ก็ยิ่งสุขมากขึ้นอีก

มีการทดลองหนึ่งที่น่าสนใจ ดูเหมือนไม่เกี่ยวกับเรื่องเงิน มีหนู ๑๐ ตัวอยู่ในกรง กรงนั้นมีน้ำอยู่สองขวด ขวดหนึ่งเป็นน้ำเปล่า อีกขวดเป็นน้ำผสมยาเสพติดเช่นโคเคนหรือเฮโรอีน คณิกภาพออกมาว่า หนูเก้าตัวเลือกน้ำขวดที่สอง เพราะมันมีสารเสพติด มันกินน้ำจากขวดนั้นจนตายในที่สุด

จากนั้นเขาทดลองใหม่ คราวนี้เพิ่มเป็นสองกรง ทุกกรงมีหนู ๑๐ ตัว กรงแรกมีน้ำสองขวดเหมือน การทดลองครั้งแรก คือมีน้ำธรรมดาหนึ่งขวด กับน้ำผสมยาเสพติดอีกหนึ่งขวด ส่วนกรงที่สอง มีน้ำสองขวดเหมือนกรงแรก แต่ในกรงนั้นยังมีของหลายสิ่งหลายอย่างที่หนูชอบ เช่น อาหารโปรด ของเล่น สิ่งที่เขาพบก็คือหนูในกรงแรกกินน้ำผสมยาเสพติดจนตาย ส่วนหนูในกรงที่สอง กินน้ำผสมยาเสพติดน้อยมาก จึงไม่มีตัวไหนที่ตายเพราะยาเสพติด ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น คำตอบก็คือ ในกรงนั้นมีสิ่งอื่นที่ดีกว่ายาเสพติด ให้ความสุขที่ดีกว่ายาเสพติด เมื่อมันพบสิ่งที่ให้ความสุขมากกว่า มันจึงไม่สนใจยาเสพติด พฤติกรรมดังกล่าว ยังเกิดกับหนูที่ติดยาเสพติด พอเขาเอาไปใส่ไว้ในกรงที่สองซึ่งมีหลายสิ่งหลายอย่างที่หนูชอบ ปรากฏว่า หนูตัวนั้นสามารถเลิกยาเสพติดได้ในที่สุด

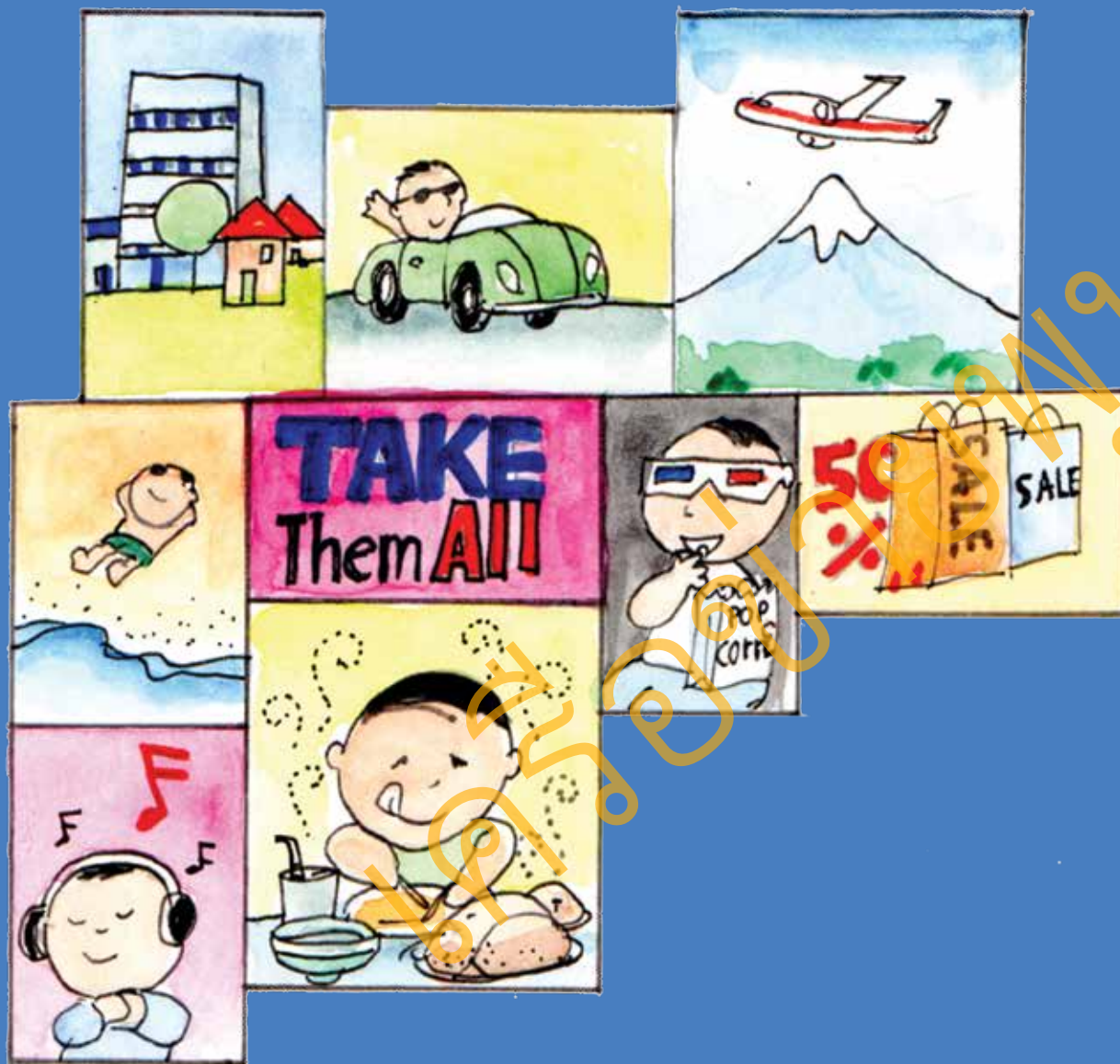
คนเราก็เหมือนกัน ถ้าเราพบความสุขที่ประณีต
ความสุขจากการทำสิ่งที่มีค่า ความสุขที่เป็นความ
สงบใจ เงินจะดึงดูดใจหรือเย้ายวนใจเราน้อยลง แม้
จะยังมีค่าอยู่ เป็นสิ่งจำเป็นอยู่ เพราะมีบ้านต้องเช่า
มีอาหารต้องซื้อ มีรถที่ต้องผ่อน แต่มันจะไม่สามารถ
บงการจิตใจของเขา จนต้องทำทุกอย่างเพื่อเงิน จน
ไม่มีเวลาให้แก่ครอบครัว ไม่มีเวลาพักผ่อน หรือ
ผลักดันให้ทำแม้กระทั่งฉ้อโกง หรือคอร์รัปชั่น เงินจะ
มีฐานะเป็นแค่บ่าวหรือเครื่องมืออย่างหนึ่งของชีวิต

แต่ถ้าเราไม่รู้จักรักความสุขชนิดอื่นเลย เงินจะ
กลายเป็นนายเรา เพราะมันคือความสุขหรือให้ความสุข
ชนิดเดียวที่เรารู้จัก และเนื่องจากคนเราขาดความสุข
ไม่ได้ ฉะนั้นจึงต้องยอมเป็นทาสของเงิน

ถึงที่สุดอาตมาจึงอยากย้ำว่าในเรื่องการบริหาร
เงินนั้น เทคนิคและทักษะการบริหารเงินมีประโยชน์
มาก วินัยก็จำเป็น แต่ที่สำคัญไม่น้อยกว่ากันคือการ
บริหารใจ การฝึกใจ และการเข้าถึงความสุขที่ประณีต

ช่วงคำถาม
จากผู้ฟัง

พุทธภาษิตบอกว่า
“การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก”
 แต่การก่อหนี้บางครั้ง
 ก็ช่วยสร้างโอกาสในอนาคตได้
 การไม่ก่อหนี้เสียอีก ก็จะทำให้เสียโอกาส
 ขอคำแนะนำข้อธรรมจากพระคุณเจ้าว่า
 หลักในการก่อหนี้ควรเป็นอย่างไร

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก” ข้อนี้ถ้าตามาคิดว่ายังเป็นความจริงอยู่ ใครๆ ก็ไม่อยากมีหนี้สิน ดังนั้นหากจะต้องมีหนี้ ก็ควรมีหนี้เพราะความจำเป็นจริงๆ และเมื่อมีหนี้แล้วก็ควรพยายามปลดหนี้ให้เร็วที่สุด อันนี้ไม่ได้แย้งกับการเป็นหนี้เพื่อการลงทุน เพราะหนี้ชนิดนี้ย่อมทำให้มีรายได้มาปลดเปลื้องหนี้สินในเร็ววัน

อาตมาคิดว่า สิ่งสำคัญคือ ถ้าจะเป็นหนี้ก็ควรเป็นหนี้เพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นระยะสั้นและระยะยาว แต่หากก่อหนี้เพื่อความสุขระยะสั้น จะเป็นปัญหามาก เพราะเป็นการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็น ความสุขระยะสั้นเป็นสิ่งที่ผิดพลองได้ หากคำนึงถึงประโยชน์ระยะยาวอย่างที่เขารายกว่า อดเปรี้ยวไว้กินหวาน แม้แต่การก่อหนี้เพื่อความสุขระยะยาวแบบปีต่อปี อาตมาคิดว่าก็ยังไม่ใช่ว่าจำเป็น ถ้าเป็นหนี้ก็ควรเป็นหนี้เพราะใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น และเมื่อเป็นหนี้ก็ต้องรู้จักวางใจให้ถูก ให้รู้ว่าหนี้มีไว้ชดใช้ ไม่ใช่มีไว้แบก คุณมีหนี้แล้วก็รู้จักวางมันลงบ้าง อย่าไปแบกมากนัก แต่ว่าต้องรับผิดชอบ

เคยมีคนถามหลวงพ่อยอม กัลยาโณ ว่าวัดสวนแก้วกู้เงินธนาคารมาหลายสิบล้าน ซึ่งท่านเอามาใช้เพื่อช่วยเหลือชาวบ้าน เขาสงสัยว่าท่านเครียดไหมที่เป็นหนี้มากมายอย่างนั้น ท่านตอบว่าจะเครียดไปทำไม คนที่ควรจะเครียดมากกว่าคือเจ้าของเงินต่างหากว่าอาตมาจะมีปัญญาจำคืนหรือเปล่า นี่เป็นมุมมองของท่านซึ่งน่าสนใจมาก ท่านพูดอย่างนี้ไม่ได้แปลว่าท่านคิดจะเบี้ยว ท่านตั้งใจจะจ่ายหนี้ เพียงแต่ท่าน

ไม่แบกมันเอาไว้เท่านั้นเอง ท่านวางแผนการชำระหนี้ แต่หามาได้เท่าไรก็เท่านั้น หามาได้เท่าไรก็จ่ายเขาไป เรียกว่ารับผิดชอบต่อหนี้ที่ได้ก่อเอาไว้ แต่ไม่แบกให้เป็นทุกข์ อันนี้เรียกว่าทำกิจด้วย และทำจิตด้วย

ทำจิตคือปล่อยวาง ส่วนทำกิจคือรับผิดชอบต่อหนี้ที่ได้ก่อเอาไว้ ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม เราควรทำสองอย่างควบคู่กัน คือ ทำกิจและทำจิต คุณทำงานขยันขันแข็งดีแล้ว แต่ให้ทำจิตด้วย คืออย่าไปเครียดกับมัน อาตมาแนะนำเพื่อนหรือลูกศิษย์อยู่เสมอว่า “ทำเต็มที่แต่อย่าซีเรียส” ทำได้นะ แต่ส่วนใหญ่ทำไม่เต็มที่ แต่กลับซีเรียส เครียดเยอะเลย

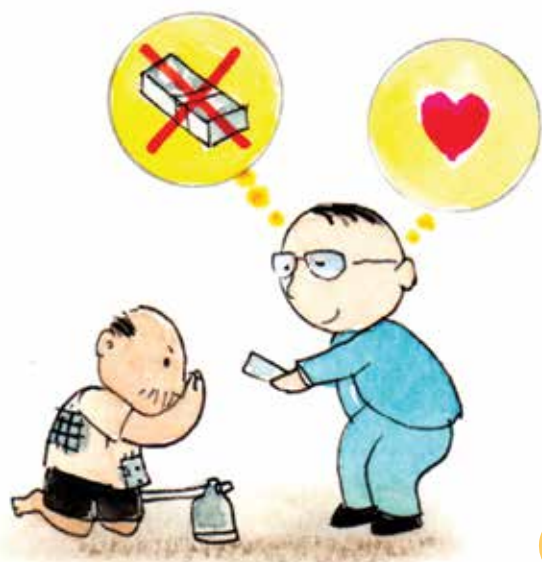
ทำเต็มที่คือทำกิจ และถ้าเราทำจิตเป็นเราจะไม่ซีเรียส และเพลอะๆ กลับทำกิจได้ดีขึ้นด้วย

อาตมามีเพื่อนเป็นพระเซนชาวอเมริกัน ท่านพูดถึงอาจารย์ของอาจารย์ท่านซึ่งเป็นพระเซนที่มีชื่อมากในอเมริกา ชื่อ ชุนริว ชูชูกิ เป็นผู้สร้างวัดเซนแห่งแรกในอเมริกา ที่ซานฟรานซิสโก เมื่อประมาณปี ค.ศ.๑๙๖๐ ตอนที่ท่านเริ่มสร้างวัด ท่านต้องลงมือแบกเสาแบกอิฐเอง เพราะค่าจ้างคนงานก่อสร้างแพงมาก แต่โชคดีที่ท่านมีลูกศิษย์เป็นชาวอเมริกัน

หนุ่มสาวอายุ ๑๙-๒๐ ปี มาช่วยท่านหลายคน หนุ่มสาวเหล่านี้เป็นอเมริกันกลุ่มแรกๆ ที่หันมาสนใจการทำสมาธิ

ท่านกับลูกศิษย์ช่วยกันแบกอิฐแบกหิน แต่ผ่านไปได้ครึ่งวันลูกศิษย์ก็เหนื่อย ส่วนอาจารย์กลับทำได้ทั้งวัน อาจารย์ชุนริวนั้นอายุมากแล้ว เกือบ ๖๐ ปี ตัวก็เล็ก คนญี่ปุ่นแต่ก่อนตัวเล็ก ขณะที่ลูกศิษย์รูปร่างใหญ่โตแถมอายุน้อยกว่ามาก ลูกศิษย์ที่มากถามว่า อาจารย์ทำได้ยังไง ท่านตอบว่า “ก็ผมพักตลอดเวลา” พังแล้วงงใหม่ ลูกศิษย์งงมากเพราะเห็นอยู่ว่าท่านทำงานทั้งวัน แต่ท่านกลับบอกว่า ท่านพักทั้งวัน อันที่จริงกายท่านทำ แต่ใจท่านพัก กายแบกหิน แต่ใจท่านไม่ได้แบกหินด้วย ใจท่านไม่แบกทุกข์ แม้กายจะเหนื่อย แม้กายจะเมื่อย แต่ใจก็ไม่แบกความเหนื่อย ความเมื่อย อันนี้เรียกว่า ท่านทำกิจและทำจิตไปด้วยกัน

ในทางพุทธศาสนา การปล่อยกู้ไม่บาปในตัวมันเอง แต่อยู่ที่ว่าปล่อยกู้อย่างไร หรือให้ยืมอย่างไร ถ้ามุ่งเอาเปรียบ เห็นว่าเขาไม่มีเงิน เขาขาดโอกาสก็คิดดอกเบี้ยแพงๆ เพราะรู้ว่าเขาไม่มีที่ไป แบบนี้อาตมาว่าบาป คือเอาเปรียบเขา ไม่มีเมตตากรุณา ถึงแม้จะบาปน้อยกว่าการไปโกงเขาก็ตาม

ส่วนการทำงานไม่ขัดกับการออม ที่จริงการทำงานก็เป็นการออมชนิดหนึ่ง คือเป็นการสะสมอริยทรัพย์ จะเรียกว่าเป็นการลงทุนก็ได้เพราะช่วยให้จิตใจมีความสงบเย็น บางคนอาจนึกไปถึงอนาคตว่า ถ้าเราให้ทานวันนี้ ชาติหน้าเราจะสบาย ไม่อึดอัดขัดสน การคิดว่าบริจาควันนี้ชาติหน้ารวย ก็ถือว่าเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง แต่พุทธศาสนาไม่ได้สอนให้มองแบบนี้ แต่ให้มองว่าเราให้ทานเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เป็นการลดละความเห็นแก่ตัว ทำให้เกิดคุณภาพจิตที่ดีงามหรือเกิดธรรมะในจิตใจ จึงเรียกว่าเป็นการสะสมอริยทรัพย์ พุดง่ายๆ ว่าสะสมบุญ ถือเป็นการออมชนิดหนึ่ง แต่ไม่ใช่การออมที่ให้ผลเป็นเม็ดเงิน

๓

เราจะผนวกการทำงาน
เข้ามาในแผนการเงิน
ของเราได้อย่างไร

การทำงาน อาตมาจัดอยู่ในประเภทความ
จำเป็นทั้งระยะสั้นและยาว เพราะช่วยให้เรามี
ความสุข เป็นการเติมเต็มความสุขให้แก่จิตใจ เป็น
ความสุขจากการสละเพื่อช่วยผู้อื่น คนเราไม่ได้

ต้องการแค่อาหาร ที่อยู่ อันนั้นเป็นเรื่องของกาย
จิตใจเราต้องการความสุข และความสุขชนิดหนึ่งเกิด
จากการให้ทาน ฉะนั้นการให้ทานเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยง
จิตใจให้มีความสุข ไม่ใช่สุขแบบสนุกสนาน มันจึง
เป็นความจำเป็น

อุบาสกบางท่านสมัยพุทธกาล ถึงกับตั้งปณิธาน
ว่า จะไม่กินอาหารจนกว่าจะให้ทานแล้ว เพราะ
ท่านถือว่าการให้ทานเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต ที่ควรทำ
เป็นนิจ และเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในหลักธรรม
เรื่องกามโกศี่ว่า ควรรู้จักใช้ทรัพย์อย่างถูกต้อง คือ
เพื่อเลี้ยงตัวเองให้มีความสุข และเพื่อทำความดี เช่น
ช่วยเหลือผู้อื่นหรือทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

การทำความดี ไม่ว่าจะเป็นการให้ทานหรือ
ช่วยเหลือผู้อื่น ถือว่าเป็นความจำเป็นของชีวิต ไม่ใช่
เป็นสิ่งฟุ่มเฟือย

๕

เราจะรู้ได้อย่างไรว่าการสะสม
หรือการทำมาหากินของเรา
เกินจุดที่สมควร และควรเผื่อแผ่
หรือปล่อยวางได้แล้ว

มันขึ้นอยู่กับแต่ละคน คนที่ยังมีพัฒนาการทาง
จิตไม่สูง ยังต้องพึ่งพิงความสุขจากวัตถุ เขาจะต้อง
ใช้เงินเยอะ ส่วนคนที่มีพัฒนาการทางจิตสูง เข้าถึง
ความสุขที่ประณีต เขาจะพึ่งพิงความสุขจากวัตถุ
น้อยลง ดังนั้นจึงมีความต้องการน้อย และใช้เงิน
น้อยลง

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ พระอริยเจ้า ท่านมี
ความสุข ท่านพบสุขที่ใจแล้ว ดังนั้นมีแค่บริหาร
แปดขั้นก็พอแล้ว ท่านไม่ต้องการมากกว่านี้ มี
มากกว่านี้ก็กลับจะกลายเป็นภาระด้วยซ้ำ แต่เราจะ
เอามาตรฐานแบบนี้มาใช้กับคนทั่วไปไม่ได้ เพราะ
คนทั่วไปยังไม่มีพัฒนาการทางปัญญา หรือทางจิต
ขนาดนั้น ยังต้องการความสุขทางวัตถุอยู่มาก ดังนั้น
จึงมีค่าใช้จ่ายสำหรับความสุขทางวัตถุมาก แต่ถ้าเขา
มีพัฒนาทางจิตมากขึ้น ก็จะใช้เงินซื้อความสุขน้อยลง
มีเงินเหลือมากขึ้น จึงเอาไปทำประโยชน์ หรือ
ช่วยเหลือส่วนรวมได้มากขึ้น

๘๔

แม้กระทั่งเศรษฐีหลายคน เขาหาเงินได้เยอะมาก แต่ใช้น้อย แล้วเขาก็มีความสุข มหาเศรษฐีหลายคนมีเงินมหาศาลก็จริง แต่ใช้ชีวิตอย่างสมถะมาก ใช้นาฬิกาเรือนละไม่กี่ร้อยบาท ไม่ต้องใช้นาฬิกาเรือนเพชร เขาก็มีความสุขได้ คือเราจะดูว่าใครมีความสุขที่ประเสริฐ หรือจากชีวิตที่ประณีต ดูจากนาฬิกาก็ได้ ถ้ายังต้องใช้นาฬิกาเรือนล้าน แสดงว่าพัฒนาการทางจิตยังอยู่ในระดับต่ำ ส่วนคนที่มีการพัฒนาทางจิตสูง นาฬิกาไม่แพงเขาก็พอใจแล้ว แม้ว่าเขาจะร่ำรวยก็ตาม

อย่างเศรษฐีอเมริกันคนหนึ่ง ชื่อซัก ฟิเนย์ ทั้งชีวิตหาเงินได้เกือบ ๒ แสนล้านบาท แต่เกือบทั้งหมดหรือ ๙๙ เปอร์เซ็นต์ เขาบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ เขาทำธุรกิจร้านค้าปลีกในอเมริกา เขาใช้นาฬิกาคาสิโอเรือนละ ๕๐๐ บาท หรือ ๑๕ ดอลลาร์ ไม่มีรถยนต์ส่วนตัว ชอบเดินทางด้วยรถไฟหรือขนส่งมวลชน ใส่เสื้อผ้าเชยๆ และให้ลูกทำงานระหว่างเรียนไปด้วย เขาอยู่ง่ายๆ เพราะเขามีความสุขจากการทำงาน และจากการบริจาค เงินที่ได้มาเยอะ เขาก็ไม่ได้เก็บเอาไว้ แต่เอาไปทำประโยชน์แก่สังคม เพื่อการศึกษา

๘๕

สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และสิทธิพลเรือน คนอย่างเขานับว่าเป็นคนน่าทึ่ง เขาเป็นมหาเศรษฐี แต่ใช้เงินน้อยมาก เพราะเขาพบความสุขจากสิ่งที่ประเสริฐ ประณีตมากกว่า

สรุปคือ ทุกคนจะต้องบอกกับตัวเองให้ได้ว่า เเท่าไรจึงจะพอ

พุทธศาสนาไม่เหมือนสังคมนิยมที่บอกว่าทุกคนต้องมีมาตรฐานเดียวกัน บริโภคแบบเดียวกัน หรือมีรายได้เท่ากัน พุทธศาสนามองว่าการใช้ชีวิตของแต่ละคนขึ้นอยู่กับระดับขั้นของปัญญาว่ามีแค่ไหน ถ้าคุณมีปัญญาสูงคุณก็ใช้น้อย ถ้าคุณมีปัญญาน้อยคุณก็ใช้มาก และสิ่งที่ควรทำก็คือ ลดการใช้ให้น้อยลง และหาความสุขจากสิ่งอื่นที่ประณีตมากขึ้น นี่เป็นบททดสอบของพัฒนาการทางจิตในทัศนะชาวพุทธ คือ ใช้น้อยลง แต่มีความสุขมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตมากขึ้น

การทำงานหวังเงิน หรือผลตอบแทน ผิดหรือไม่

มันไม่ผิด แต่มันไม่ฉลาด เพราะมันจะทำให้คุณ มีความทุกข์ได้ง่าย คุณจะทำงานด้วยความเครียด คุณจะทำงานด้วยความทุกข์ตลอดทั้งเดือน คุณจะมี ความสุขแค่วันเดียวคือวันที่เงินเดือนออก ระหว่างที่ ทำงานคุณจะรอว่าเมื่อไรจะถึงเวลาเลิกงานเสียที คุณจะคอยดูนาฬิกาว่าเมื่อไรจะถึงห้าโมงเย็น ถึงวันศุกร์ คุณมีความสุข แต่เช้าวันจันทร์คุณมีความทุกข์ เพราะ คุณไม่อยากทำงาน คุณแค่อยากได้เงิน แล้วเมื่อคุณได้ เงินมา สมมุติคุณได้เงินเดือนหนึ่งแสน คุณมีความสุข ใหมถ้าเพื่อนคุณได้แสนห้า คุณได้โบนัสหนึ่งล้าน แต่ เพื่อนคุณได้ล้านสอง คุณมีความสุขไหม คุณจะไม่มี ความรู้สึกพอใจเลย คำว่าพอใจสิ่งที่มี ยินดีสิ่งที่ได้ คุณจะไม่รู้จักรัก เพราะคุณจะคอยเปรียบเทียบกับคนอื่น

ตลอดเวลาว่า เขามีมากกว่า ได้มากกว่าคุณ และถ้า คุณคิดแบบนี้คุณจะมีความสุขได้อย่างไร เพราะเอาแต่ รู้สึกว่า ฉันได้น้อยกว่าคนอื่นอยู่เสมอ

คนทุกวันนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้แค่อยากรวย แต่อยาก รวยกว่า รวยอย่างเดียวไม่พอต้องรวยกว่าด้วย คนที่ ทำงานเพื่อเงินก็จะเป็นแบบนี้คือ ไม่ได้ต้องการรวย แต่ต้องการรวยกว่า แล้วคุณจะมีความสุขได้อย่างไร เพราะจะมีคนที่รวยกว่าคุณอย่างแน่นอน

อาตมาจึงบอกว่าไม่ผิด แต่ไม่ฉลาด ถ้าคุณฉลาด คุณควรมีความสุขจากงาน ส่วนเงินเป็นผลพลอยได้

ที่พูดนี้รวมถึงความสำเร็จด้วย สำเร็จหรือไม่ สำเร็จไม่เป็นไร ขอให้ทำงานแล้วมีความสุข แล้วคุณ ก็จะมีความสุขตลอดเวลาที่ทำงาน ส่วนสำเร็จหรือ ล้มเหลวเป็นอีกเรื่องหนึ่ง อาตมาคิดว่าในการทำงาน เราควรวางใจให้ถูก ถ้าวางใจถูก แค่ว่าก็มีความสุข แล้ว สำเร็จไม่สำเร็จเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

อาตมาชอบใจคำสัมภาษณ์ของธีรศิลป์ แดงดา เขาเป็นนักฟุตบอลที่เพิ่งถูกซื้อตัวไปเล่นที่สโมสรในญี่ปุ่น ก่อนหน้านั้นเขาไปเล่นที่สเปน ตอนอยู่สเปนได้ลงสนาม ไม่กี่ครั้ง หลังจากนั้นก็ต้องนั่งข้างสนามในฐานะ

๘๘

ตัวสำรอง เมื่อธีรศิลป์กลับมาจากสเปนก็มีคนถามว่า ไปสเปนคราวนั้นรู้สึกล้มเหลวไหม เขาตอบดีมากว่า

“ไม่มีใครอยากล้มเหลวหรือผิดหวัง ทุกคนอยากประสบความสำเร็จ แต่ถ้ามองแค่ความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จ มันก็ดูไม่โอเคเท่าไร ในเมื่อระหว่างทางมันสนุกมาก” เขาให้เหตุผลว่า “ตอนเดินทางไปแข่ง ตอนซ้อม ตอนเจอบรรยากาศใหม่ๆ ได้เจอโรนัลโด เมสซี เนย์มาร์ ตายแล้วเกิดใหม่ยังไม่รู้จะมีโอกาสแบบนี้หรือเปล่า เพราะฉะนั้นเราไม่สนใจหรอกว่ามันจะล้มเหลว ถ้าจะล้มเหลวอีกสักสองสามทีก็พร้อมไป”

นี่คือคนที่สนุกกับการได้ทำ ส่วนสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นอีกเรื่องหนึ่ง อาตมาคิดว่าถ้าเราทำงานแล้วเอาแต่ความสำเร็จ จะเป็นทุกข์นะ ยิ่งทำงานแล้วหวังแต่เงินเดือนยิ่งทุกข์ใหญ่ เพราะคุณจะไม่มีความสุขกับงานเลย คุณจะมีความสุขต่อเมื่อได้เงินเดือน ถ้ายังไม่ได้หรือได้น้อยคุณก็ทุกข์ ในเมื่อเหนื่อยมาตลอดเดือนแล้วทำไมไม่คิดทำให้ตัวเองมีความสุขจากงาน ไม่ใช่ไปรอความสุขเอาตอนที่เงินเดือนออก อย่างนี้อาตมาเรียกว่าไม่ฉลาด เพราะทุกข์ทั้งกายทุกข์ทั้งใจ

